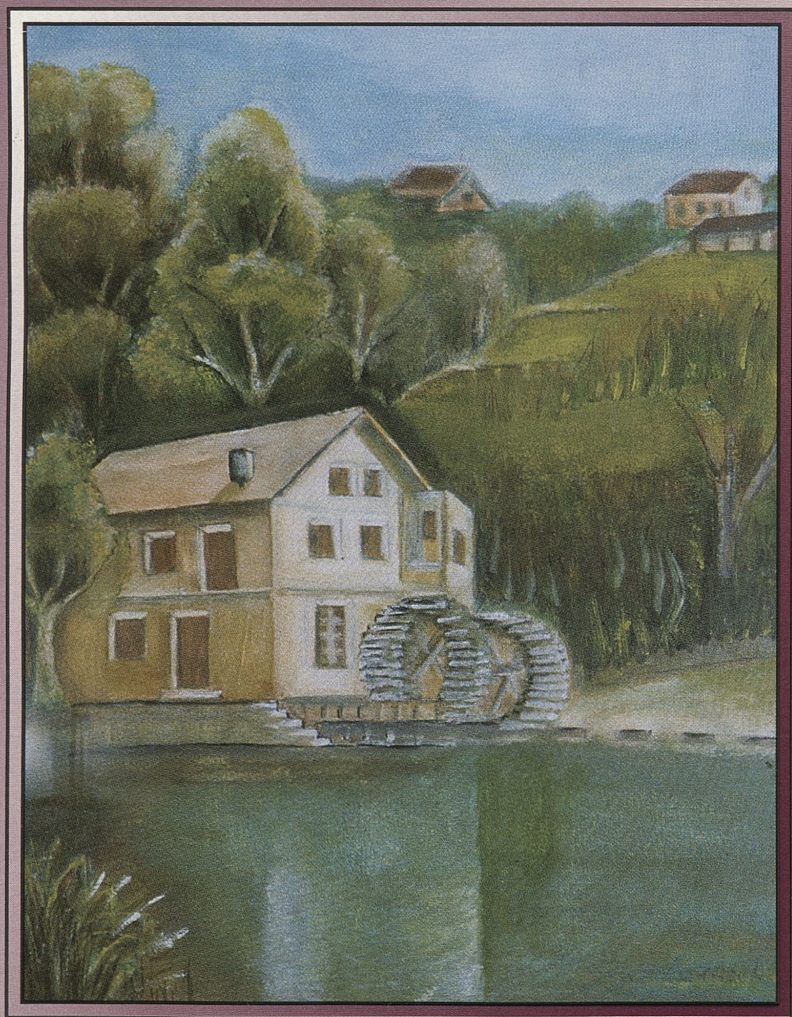

UTRIP

GLASILO ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

LETO III. ŠTEVILKA 9
SEPTEMBAR 1995

Nalgesin

Nalgesin®

tablete po 275 mg
tablete po 550 mg

naproksen natrij

***Močan analgetik s hitrim delovanjem
iz skupine nesteroidnih protivnetnih zdravil***

bolečina običajno preneha že po 15 minutah

dokazano učinkovit pri:

- glavobolu in zobobolu
- bolečinah pri posegih v zobozdravstvu
- bolečinah in krčih pri menstruaciji
- migreni
- bolečinah v mišicah, kosteh in sklepih
- bolečinah pri poškodbah
- bolečinah po operacijah

Oprema

10 tablet po 275 mg

10 tablet po 550 mg

 KRKA
SLOVENIJA

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
UTRIP

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA:

Veronika Pretnar - Kunstek

UREDNIŠKI ODBOR:

Nana Domajnko, Bojana Filej, Petra Kersnič
Irena Istenič, Irma Antončič

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 9550 izvodov

CENA POSAMEZNEGA IZVODA:

150 SIT

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

1800 SIT

Za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefax: 061/316-055

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se plačuje
5% davek od prometa proizvodov.

OBLIKOVANJE IN TEHNIČNO UREJANJE:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2

tel/fax: 061/753-800, 061/754-415

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/fax: 1400-315

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana, tel/fax: 061/301-542

Za življenje:

*Živi in delaj,
vendar se ne pozabi igrati,
zabavati in uživati v življenju.
Vse mora biti uravnoteženo.
Če preveč delaš,
življenje izgubi ravnotežje,
medel postajaš in nezanimiv.
Vsem, kar počneš,
najdi ravnotežje,
odkril boš,
kakšna radost je življenje.*

Eileen Caddy

fotografija na naslovni strani

MLIN

Antonija Ostanek

VSEBINA

UVODNIK	5	<i>Spoštovane kolegice, in kolegi Nana Domajnko</i>
DELO ZBORNICE	6	<i>Zbornica med poletjem</i>
PREDSTAVLJAMO VAM	8	<i>Sekcija operacijskih medicinskih sester - Predsednica Olga Wagner</i>
KOLABORATIVNI CENTER SZO	10	<i>Zdravstvena nega - novice od drogod Majda Štajmer-Japelj</i>
UDELEŽILI SMO SE	12	<i>Poročilo z II. evropske konference o negovalnih diagnozah Silva Vuga</i>
	16	<i>V Kliničnem centru je uspešno končalo tečaj enterostomalne terapije 19 medicinskih sester iz vse Slovenije Darinka Klemenc</i>
	18	<i>Vodilne sestre Onkološkega inštituta v Ljubljani smo zaključile podiplomsko izobraževanje s področja sodobne zdravstvene nege Brigita Skela Savič</i>
	20	<i>Naše življenje v strokovnem prostoru si krojimo sami Marjeta Rupar</i>
	23	<i>Udeležba na XII. svetovnem kongresu ISQUA Jelena Althakib, Ana Golčer</i>
	24	<i>Letni srečanje evropskih študentov zdravstvene nege Tomaž Pirih</i>
	25	<i>Poročilo o mednarodnih izmenjavah študentov zdravstvene nege Mateja Stare</i>
RAZMIŠLJANJA	28	<i>Bolnik - strah me je Mira Dolničar</i>
IZ ARHIVA	29	<i>Zdravstvena nega včeraj XIII. Petra Kersnič</i>
SREČANJA DOMA	30	
SREČANJA V TUJINI	45	

Spoštovane kolegice, in kolegi

počitniški dnevi so za večino pri kraju. Upam, da ste jih preživeli prijetno in da ste se že utirili, polni energije in optimizma, v naporni delavnik.

Tudi na sedežu Zbornice je bilo bolj mirno kot navadno, čeprav so bili zadnji dnevi pred dopusti še polni nujnih aktivnosti, sestankov in zaključnih del.

V polnem teku so priprave na sestanek Sveta nacionalnih predstavnikov (CNR) pri ICN, ki bo septembra v Harareju (Zimbabve).

Bliža se tudi 1. december, svetovni dan AIDS-a. Moto za leto 1995 se glasi: *SHARED RIGHTS, SHARED RESPONSIBILITIES*.

Ob tem bi želela, spomniti vse predsednice regionalnih društev, da pričnejo načrtovati dejavnosti, s katerimi bodo predstavile delo in prispevke medicinskih sester v lastnem strokovnem krogu kot tudi v svoji regiji.

Na žalost ni znakov, da bi se gibanje bolezni umirilo. Nasprotno! Pandemija HIV/AIDS še naprej ogroža posameznike, družine in socialne skupine. Zamisliti se moramo nad tem kaj pomeni za zdravje ljudi na svetu 5 milijonov bolnikov z AIDS-om in 18 milijonov ljudi, okuženih z virusom HIV! Take podatke nam je sporočila WHO, ki celo predvideva, da bo do leta 2000 okuženih z virusom HIV 30 - 40 milijonov ljudi (podatki SZO 1995). Če pri tem upoštevamo še precej nejasno prihodnost glede odkritja cepiva ali zdravila proti bolezni, ostane najmočnejše sredstvo preventiva. To pomeni vplivati na ljudi, da voljno spremenijo svoje obnašanje in svoj življenjski stil.

Medicinske sestre še vedno pomenimo najmočnejšo skupino zdravstvenih delavcev pri preventivnem delu z najbolj občutljivimi in ogroženimi skupinami ljudi. Na to ne smemo pozabiti, ne glede na to kje se z njimi srečujemo: v šoli, v delovnih organizacijah, ob obisku na domu, v socialnem zavodu, v

vzgojnovarstvenih ustanovah ali zdravstvenih institucijah.

Ne pozabimo, da je naša univerzalna vloga in odgovornost zdravstveno vzgajati ljudi, jih usposablјati za varno, zdravju neškodljivo življenje in obnašanje. Specifične naloge, zahtevne in občutljive, pa se postavljajo pred medicinske sestre takrat, ko prevzamejo skrb za bolnika s HIV/AIDS. Zaradi njihovega stalnega stika z bolnikom in stalnega soočanja z nevarnostjo okužbe in smrti, jih teža vsakodnevne tragedije spremlja vrsto let.

Znanost napreduje, raziskave prinašajo nova odkritja in vsa nova dognanja o zdravljenju in zdravstveni negi bolnikov z AIDS-om/HIV prinašajo tudi nove razsežnosti in pristope pri delu medicinskih sester. Z novimi dognanji v zdravstveni negi se medicinske sestre po svetu seznanjajo formalno ob svetovnem dnevu, 1. decembra, z organiziranjem učnih delavnic, seminarjev, prispevki na radiju in televiziji. Pomembna so tudi srečanja v krajevnih skupinah, v šolah, v delovnih organizacijah in pogovori z rizičnimi skupinami.

Simbolično naj 1. december med ljudmi poveča zavest o nevarnosti okužbe in utrdi spoznanje, da obstajajo možnosti za varno življenje. Le znati in hoteti je treba. Tu prevzamejo medicinske sestre soodgovornost, ki se je morajo zavedati.

Predsednice regionalnih društev, prosim, organizirajte čim več aktivnosti, ki bodo prilagojene problemom, značilnim za vašo sredino. Povežite se z zdravstvenimi ustanovami v vaši regiji in skupaj z drugimi zdravstvenimi delavci seznanjajte javnost.

Želim vam veliko uspehov in pričakujem poročila o vaših aktivnostih.

ZBORNICA MED POLETJEM

V mesecu juliju 1995 je Zbornica Zdravstvene nege v okviru časopisno-založniške dejavnosti, izdala brošuro **Moje pripravništvo**, ki jo Ministrstvo za zdravstvo v Uradnem listu št. 47/11.8.1995 predpisuje vsem pripravnikom za poklic zdravstvenega tehnika.

Komisija za izobraževanje pri Zbornici zdravstvene nege je v sestavi Ljudmila Brčin, Ljubica Glik, Darja Cibic, Alenka Krist pod skrbnim predsvodovanjem Marjete Rupar, pripravila brošuro, ki ni zgolj suhoparno naštevanje posegov in veščin, temveč je pripravnikovo in mentorjevo vodilo skozi pripravništvo.

Na sedežu Zbornice bo po 1. 9. 1995 mogoče dobiti brošure po 600,00 SIT - kadrovske službe oziroma delodajalci jih lahko naročajo z naročilnicami.

Povzetek Iz Uradnega lista št. 47. - 11.8.1995:

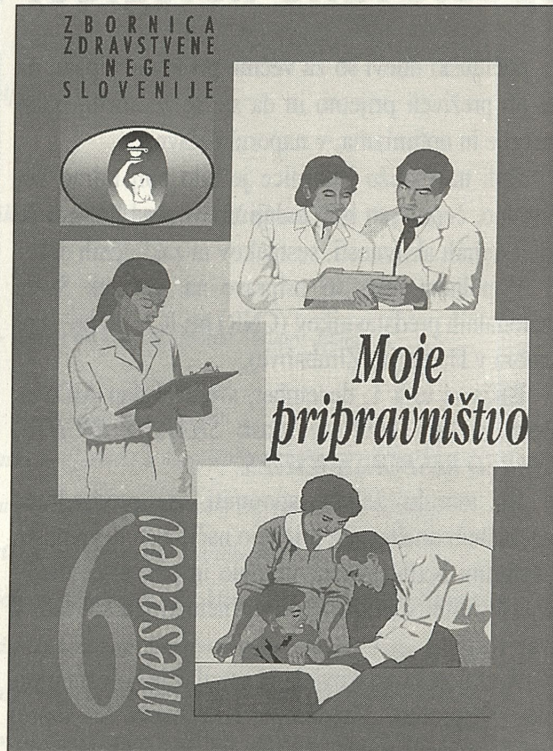
PROGRAM PRIPRAVNIŠTVA ZA POKLIC ZDRAVSTVENI TEHNIK

1

Strokovno področje delovanja zdravstvenega tehnika je zdravstvena nega. V času pripravništva se sistematično pripravlja na opravljanje strokovnega izpita, s katerim bo pridobil pravico za samostojno opravljanje dela v poklicu.

2

Pogoj za opravljanje pripravništva je uspešno zaključena srednja zdravstvena šola z zaključnim izpitom ali maturo.

3

Zdravstveni tehnik v času pripravništva:

- uresničuje načela poklicne etike,
- pod vodstvom mentorja osvoji praktična znanja in veščine, ki jih predpisuje program pripravništva,
- vključuje se v proces dela negovalnega tima in ob tem razvije kritičen odnos do lastnega dela,
- v odnosu do varovanca (bolnika) klienta in članov zdravstvenega tima razvija in krepi občutek odgovornosti,
- dograjuje strokovna znanja in se osebno razvija,
- nauči se spretnosti prilagajanja potrebam vsakega varovanca ob upoštevanju njegovih človeških pravic in dostojanstva.

DELO ZBORNICE

4

Izvedba programa pripravništva:

Zdravstveni tehnik-pripravnik opravlja šest mesecev pripravništva po naslednjem razporedu:

1. v zavodu (v zasebni zdravstveni dejavnosti), ki pripravnika sprejme in ga usmerja vso pripravniško dobo, ostane pripravnik 2 meseca.

2. v bolnišnicah:

- interni oddelek 1,5 meseca,
- kirurški oddelek 1,5 meseca.

3. v osnovnem zdravstvenem varstvu 1 mesec.

5

Vsebina programa pripravništva:

1. Uvajalni seminar

Pripravnik se seznani z organizacijo zdravstvenega zavoda, ki ga sprejme za čas pripravništva, in zakonskimi predpisi sistema zdravstvenega varstva in temeljnimi akti zavoda.

2. Seminar iz varstva pri delu

Pripravnik pridobi osnovna in posebna znanja iz varstva pri delu. Uvajalni seminar in seminar iz varstva pri delu morata potekati v obsegu 10 ur.

3. Tečaj prve pomoči in reanimacije

Pripravnik opravi tečaj teoretičnega in praktičnega usposabljanja za nudenje prve pomoči in reanimacije v obsegu 10 ur.

4. Seminarji iz posameznih specialnih področij zdravstvene nege, ki potekajo v zavodu, so organizirani v obsegu 40 ur.

5. Pripravnik pridobiva in pogloblja znanja in veščine zdravstvene nege, ki so razdeljena na:

- splošna znanja in veščine zdravstvene nege,
- znanja in veščine zdravstvene nege kirurških bolnikov,
- znanja in veščine zdravstvene nege bolnikov z notranjimi obolenji,
- znanja in veščine zdravstvene nege žena in otrok,

- znanja in veščine prve pomoči in reanimacije.

Znanja in veščine zdravstvene nege žena in otrok pridobivajo pripravniki, ki pričnejo in končajo pripravniško dobo na porodniško-ginekološkem in pediatričnem oddelku.

6. Pripravnik dopolnjuje znanja s teoretičnimi vsebinami zdravstvene nege na organiziranih seminarjih v zavodu in izven njega.

7. Pripravnik preverja svoje praktično znanje v strokovni literaturi, ki mu jo določi mentor.

8. Pripravnik zaključi program pripravništva z uspešno opravljenim preizkusom praktičnih veščin in teoretičnega znanja.

6

Vsebine znanj in veščin, ki jih mora pripravnik znati za samostojno delo v poklicu, so zbrana v brošuri "Moje pripravništvo 6 mesecev", ki jo je izdala Zbornica zdravstvene nege Slovenije, 1995. V brošuri se sproti časovno in vsebinsko evidentira opravljeni program ter potrdi s podpisom mentorja in žigom zavoda.

7

Ta program začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Minister za zdravstvo
doc. dr. Božidar Voljč l. r.

Spraševala Veronika Pretnar-Kunstek

Sekcija operacijskih medicinskih sester Slovenije Predsednica Olga Wagner

Olga Wagner

Ste predsednica sekcije operacijskih medicinskih sester Slovenije. Kakšne so vaše aktivnosti?

Veseli me, da lahko na kratko predstavim sekcijo operacijskih medicinskih sester ravno v času, ko smo slovesno in s podelitvijo priznanj v Rogaški Slatini proslavili 20. obletnico. Februarja 1975 je bila v Mariboru ustanovljena takrat sedma po vrsti sekcija operacijskih medicinskih sester. Veliko zaslug za njeno ustanovitev so imele Majda Šlajmer-Japelj, Marija Šipeč in takratna prva predsednica sekcije

Jožica Tomšič. Slednja in vse naslednje predsednice (Ela Majerič, Ada Ličen, Zorica Šuligoj) so s svojimi sodelavci skrbale za dvigovanje strokovne ravni operacijske sestre in poglobljale sodelovanja.

Zanima me, ali ste ponosni na kakšen vaš poseben dosežek v Sekciji operacijskih medicinskih sester?

Ne ponosna. Sem pa vesela, da nam je končno uspelo izpeljati program priprav za izvedbo specializacije za operacijske medicinske sestre.

Poudarila bi tudi to, da to ni le moj dosežek. Sekcija ima sposobne in aktivne medicinske sestre, ki si že leta prizadevajo in pripravljajo program za specializacijo.

Moj prispevek pa je vloga koordinatorja med Znanstveno-pedagoškim svetom Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani in našo projektno skupino.

20. maja letos smo namreč imenovali projektno skupino za pripravo in izvedbo programa specializacije. Vse članice projektne skupine so sodelovale z vso odgovornostjo in pospešeno. Zato je prav, da jih tu imenujem: predsednica je VMS Marina Šek, članice: VMS Ana Goltes, VMS Manica Rebernik-Milič, VMS Alenka Slak, VMS Marja Jeltnikar, VMS Zorica Šuligoj.

To je le zadnji dosežek Sekcije na področju izobraževanja.

Z velikim ponosom povem, da so operacijske medicinske sestre zelo aktivne že od 2. svetovne vojne naprej. Že tedaj je Lidija Merlak organizirala šolanje za medicinske sestre inštrumentarke.

PREDSTAVLJAMO VAM

Od 1972 do 1983 leta so v Mariboru potekali dvosemestrski tečaji za medicinske sestre inštrumentarke v teoretičnem in praktičnem obsegu. Izvedenih je bilo 12 tečajev. Temu je dala velik prispevek prva predsednica Sekcije Jožica Tomšič.

Lepo je, da cenite in spoštujete delo vaših kolegic in jih zelo spoštujete. Vendar ste tudi vi intenzivno zastopali stališča operacijskih medicinskih sester na ustrezni ravni in aprila 1995 posredovali na Visoko šolo za zdravstvo v Ljubljani pobudo za specializacijo operacijskih medicinskih sester. Iz tega sklepam, da imate pozitiven odnos do izobraževanja. Kako pa Vi?

Že Inštitut za anesteziologijo, kjer sem delala od 1971 do 1988 kot anestezijska sestra, mi je omogočil opraviti tečaj iz transfuziologije, anesteziologije, intenzivne terapije, reanimacije. Usposobila sem se za spremljevalko pri sekundarnih helikopterskih prevozih poškodovancev in celo za sodelavca pri poučevanju v tečajih reanimacije, ki jih je tedaj za medicinske sestre in zdravstvene tehnike po Sloveniji organiziral in vodil Inštitut za anesteziologijo v Ljubljani.

Sedaj pa sem se usmerila v nadaljevalno izobraževanje na VII. stopnji - program zdravstvene vzgoje.

Kakšni so vaši načrti?

Sekcija operacijskih medicinskih sester bo tudi v prihodnje glede na svoj letni plan organizirala srečanja in seminarje, kjer bodo udeleženske dopolnjevalae svoja znanja.

Moj predsedniški mandat se bo prihodnje leto zaključil. Naslednji predsednici, izvršilnemu odboru in vsem operacijskim medicinskim sestram želim še naprej uspešno dvigovanje strokovnosti, občutek pripadnosti, uspešno in prijetno sodelovanje z ostalimi profili medicinskih sester.

Hvala za pogovor, tudi jaz Vam želim še veliko uspehov.

Helpy d.d.

Pomožna sredstva za invalidne in bolne osebe

Smo specializirani za celotno ponudbo pripomočkov za inkontinenco.

Tudi letos se bomo s svojo ponudbo inkontinenčnih pripomočkov predstavili na sejmu "MEDILAB".

Predstavili Vam bomo standardni program in nekaj novosti:

- Inkontinenčni pripomočki za enkratno uporabo
- Pralni program za inkontinentne osebe
- Novosti s področja elektrostimulacije
- Biofeedback aparati
- Urinske in drenažne vrečke VIREX
- Nova kozmetika za nego inkontinentnih oseb

Informacije: **Helpy d.d.**

IC Trzin,

Dobrave 7, 61234 Mengeš

tel.: 061/715-044, fax: 061/714-615

ali v času sejma "MEDILAB" v hali B1

Ena izmed vodilnih svetovnih farmacevtskih tovarn, ima podružnico tudi pri nas. Na voljo so preparati za zdravljenje:

ASTME VENTOLIN®
(salbutamol)

SEREVENT®
(salmeterol)

BECOTIDE®
(beklometazon dipropionat)

BECLOFORTE®
(beklometazon dipropionat)

FLIXOTIDE®
(flutikazon propionat)

RINITISA BECONASE®
(beklometazon dipropionat)

FLIXONASE®
(flutikazon propionat)

INFEKCIJ ZINNAT®
(cefuroksim aksetil)

ZINACEF®
(cefuroksim)

FORTUM®
(ceftazidim)

DERMATOZ CUTIVATE®
(flutikazon propionat)

napadov MIGRENE z avro ali brez ter GLAVOBOLA v rafalnih IMIGRAN®
(sumatriptan)

Za preprečevanje BRUHANJA in SLABOSTI pri kemoterapiji, radioterapiji in po kirurških posegih

ZOFRAN®
(ondansetron)

Glaxo

Export Limited

Podružnica Ljubljana, Cesta v Mestni log 55, P.P. 17, 61115 Ljubljana, tel.: 061/12-31-070, tel./fax: 061/12-32-597

KOLABORATIVNI CENTER SZO ZA PRIMARNO ZDRAVSTVENO NEGO

WHO COLLABORATIVE FOR PRIMARY HEALTH CARE NURSING

Majda ŠLAJMER - JAPELJ

ZDRAVSTVENA NEGA - NOVICE OD DRUGOD

**Usmeritve v patronažni
zdravstveni negi na
Japonskem**

Vloga in potrebe po kompleksni patronažni službi se tudi zaradi naraščajočega števila ostarelih in kronično bolnih ljudi, ki živijo doma, močno spreminja.

Tudi družbene spremembe so v aktivnosti celotnega zdravstvenega sistema prinesle mnogo novih ali drugačnih nalog in zato je Japonska v letu 1994 revidirala zakonodajne okvire zdravstvene službe v lokalni skupnosti.

Prizadevajo si predvsem zagotoviti dostop do vseh služb zdravstvenega varstva.

Spremembo teh dokumentov spremlja tudi temeljita analiza sedanje in prihodnje funkcije patronažne zdravstvene nege. Japonske patronažne sestre se zato dodatno izpopolnjujejo za področje koordinacije zdravstvenega varstva posamezne osebe, koordinirale bodo delo vseh članov zdravstvenega tima.

Japonska vlada predvideva, da se bo pomembno zvišalo število patronažnih medicinskih sester, prav tako tudi ostalih zdravstvenih delavcev v negovalnem

timu ali ob njem.

Japonsko ministrstvo za zdravstvo je pooblastilo Japonsko zvezo medicinskih sester, da pripravi "Projekt bodočega razvoja službe zdravstvene nege v lokalni skupnosti". Cilj, ki ga želijo s tem projektom doseči, je učinkovito zdravstveno varstvo v lokalni skupnosti, višja kvaliteta patronažnega dela in možnosti raziskovalnega dela za to področje zdravstvene nege.

Filozofija zdravstvenega tima otroškega oddelka

V bolnišnici Tameside (Ashton on Lyne, Velika Britanija) je vidno predstavljen ob vhodnih vratih naslednji dokument.

Multidisciplinarni tim otroškega oddelka priznava otroka kot enkratno bitje v času razvoja in člana družine. Zato podpiramo bivanje staršev s hospitaliziranimi otroki in redne obiske bratov, sester, drugih sorodnikov in prijateljev.

Smo "odvetniki" otroku in njegovi družini v času hospitalizacije, kar je še posebej pomembno, ko se sprejemajo moralne, etične in dnevne odločitve. Vsem družinam posvečamo enako skrb, ne oziraje se na njihovo kulturno in socialno poreklo. Verska, kulturna in tradicionalna verovanja spoštujemo. Želimo zmanjšati

otrokovo preplašenost, zato se trudimo obnoviti otrokov dnevni ritem življenja na osnovi procesa zdravstvene nege in v to skrb kar najbolj vključujemo starše. Zavedamo se, da imajo mladostniki drugačne potrebe od otrok in odraslih; mi to vse upoštevamo. Zavedamo se pomena igre in izobraževanja, ki omogočata otrokov socialni, telesni, razumski in čustveni razvoj. Specializiran tim skrbi za oboje, primerno kongitivnim sposobnostim vsakega otroka.

Počitek, posebno nočni, je izredno pomemben, zato opravljamo postopke zdravstvene nege takrat, ko je otrok buden. Invazivne postopke opravljamo le, kadar to narekuje absolutna potreba in po odkritem pogovoru s starši in z njihovim soglasjem.

Želimo vzdrževati ljubeznivo in varno okolje, poskrbeti za dobro komuniciranje, za zdravstveno vzgojo in za visok standard obravnave, doseči, čim višje zaupanje v nas ter skrajšati bivanje v bolnišnici, saj je dom otrokovo najprimernejše okolje.

Otroka odpustimo le, ko to dovoljujejo zdravstvene in socialne okoliščine. Ob odpustu se posvetujemo z zdravstvenimi delavci v lokalni skupnosti, da zagotovimo neprekinjeno, k družini usmerjeno zdravstveno varstvo.

Visoko kvaliteto zdravstvenega varstva dosegamo, ker izkoriščamo sodobne izsledke raziskovalnega dela in se nenehno izobražujemo. Študenti so dobrodošli člani našega tima. Njihovo teoretično znanje dopolnujemo z nadzorovano prakso in s tem omogočimo strokovno rast študentom vseh zdravstvenih šol, kar zagotavlja visoko kvaliteto dela tudi v prihodnje.

Naš najpomembnejši cilj je, da otrok lahko uživa najvišjo možno kvaliteto življenja, ne oziraje se na diagnozo ali stanje bolezni, zaradi katere je hospitaliziran.

Važno obvestilo

UNIVERZA V LJUBLJANI

Visoka šola za zdravstvo razpisuje podiplomski študij v študijskem letu 1995/96

- specialistični študij za področje porodniško-ginekološke zdravstvene nege;
- specialistični študij za področje psihiatrične zdravstvene nege;
- specialistični študij za področje intenzivne zdravstvene nege, terapije in anestezije;
- specialistični študij za področje nefrofizioterapije;
- specialistični študij za področje dentalne in maksilofacialne radiologije.

**Rok za prijavo za vpis
je podaljšan do konca
oktobra 1995, za
specialistični študij za
področje nefrofizioterapije
pa do konca septembra 1995.**

Silva VUGA

POROČILO Z II. EVROPSKE KONFERENCE O NEGOVALNIH DIAGNOZAH

Od 18. do 20. maja 1995 je bila v Bruslju II. evropska konferenca o negovalnih diagnozah in negovalnih intervencijah. Udeležencev je bilo okoli 550 iz tridesetih držav - vključno s Slovenijo. Predstavljenih je bilo 44 referatov in 35 posterjev. Slovenski prispevek bo objavljen v Obzorniku zdravstvene nege. Prispevek in poster sta bila zelo odmevna. Konferenco je spremljala razstava materialov, pripomočkov in opreme za zdravstvo ter ponudba strokovnih gradiv in literature. Udeleženci konference smo prinesli obsežen zbornik z abstrakti referatov, strokovne publikacije, gradiva in članke, kar je na voljo v knjižnici Visoke zdravstvene šole. Ni bilo slučajno, da je bila konferenca organizirana v Belgiji oziroma v Bruslju, kjer je sedež Evropske unije, saj je bila vodilna težnja konference povezovanje zdravstvene nege v evropskem prostoru in načrtovanje usklajevanja in poenotenja stroke za 21. stoletje.

Referati so bili zbrani v tri skupine. Prva skupina je zajemala področje negovalnih diagnoz in negovalnih intervencij v klinični praksi. V drugi skupini so bili referati, ki so predstavili timsko delo, sodelovanje zdravstvene nege z drugimi disciplinami, računalniško uporabo na področju informatike zdravstvene nege ter kako podajati zdravstveno nego v pedagoškem procesu na šolah. Tretja skupina referatov je bila posvečena raziskovanju negovalnih diag-

noz, negovalnih intervencij in negovalnih rezultatov.

Spremljajoči moto konference je bil: "Delovanje zdravstvene nege mora biti izkazano v kvalitetni zdravstveni negi". Belgija je edina država na svetu, kjer je zdravstvena nega samostojen del zdravstva, ločen od medicinskega. Zdravstvena nega je upoštevana kot pogoj za medicinsko obravnavo varovancev. Vodilo zdravstvene nege mora biti upoštevanje pravice varovancev do kvalitetne zdravstvene nege, prilagojene potrebam ljudi po zdravstveni negi.

Sporočilo konference je naslednje: Zdravstvena nega je univerzalna in je mlada znanost. Profesionalizacija zdravstvene nege za 21. stoletje vključuje razvoj negovalnih diagnoz. V ta namen je potrebno sodelovanje in povezovanje znotraj stroke. Negovalne diagnoze omogočajo boljše rezultate zdravstvene nege in prispevajo k njeni kvaliteti. Zdravstveno nego bo potrebno bolje organizirati in raziskovati, upoštevati povpraševanje in ponudbo. Ne dajemo standarzirane zdravstvene nege temveč individualno zdravstveno nego. Sedaj se od strokovnjaka zahteva, da v dialogu s prizadetim pove, kaj dela, kaj bo storjeno in kaj naj bi bilo s tem doseženo. S kontinuirano zdravstveno nego, s kvaliteto zdravstvene nege preprečujemo slabo upravljanje s finančnimi sredstvi. Bolniku lahko škoduje podaljševanje hospitalizacije Prav tako, kakor prehitro odpuščanje. Pri

enem in drugem ima svoj delež zdravstvena nega.

V dnevni praksi je v ospredju vprašanje, ali imajo medicinske sestre dovolj znanja o diagnozah. Znati morajo definirati diagnostične kategorije. V ta namen potrebujejo podporo v teoriji in praksi pri dnevnem delu. Potrebujemo standardizacijo diagnoz in za tem standardizacijo negovalnih intervencij (postopkov in posegov) in sicer vsake posebej in v odnosu do diagnoze. Oblikovanje negovalnih diagnoz mora temeljiti na proučevanju. Izključiti je treba vsakršno špekulacijo. Spoštujemo etične vidike. Z bolnikom komuniciramo, ničesar v naprej ne predpostavljamo glede diagnoze, da ne bo obveljalo, kar si negovalec predstavlja. Pri oblikovanju negovalne diagnoze je potrebno poglobljeno razumevanje bolnika, kreativno življenje v njegovo situacijo. Morda negovalec vidi simptome, a ne korenin teh simptomov. V tem je nevarnost. Potrebno je živeti se v bolnikov svet, mu biti blizu, priti do izvora težave in takrat analizirati negovalno diagnozo. Pri zdravniku je drugače - pri njem je z diagnozo povezana distanca.

Na osnovi negovalnih diagnoz so lahko bolniki klasificirani, kar omogoča boljše negovalne procese, pri čemer so pomembni podatki v negovalnih obrazcih, ki omogočajo komuniciranje v timu. Negovalne diagnoze omogočajo boljše poklicno izobraževanje. Referati so pokazali, kako delajo negovalci v procesih zdravstvene nege in kako priti do odgovorov, kaj je negovalna diagnoza in kaj negovalna intervencija. Potrebno je opredeliti elemente, spremenljivke in izoblikovati evropsko strokovno terminologijo. Pred dvajsetimi leti so pričeli v Bostonu v ZDA razvijati negovalne diagnoze v okviru NANDE, ki jih ni mogoče enostavno prenesti v značilne evropske razmere. Ameriške projekte je potrebno prilagoditi na evropske razmere. Zdravstvena nega naj bi delovala povezano znotraj Evropske unije. Izoblikovala naj bi se enotna terminologija in ustrezna informatika za

evropsko banko podatkov v okviru TELENURSING-a. Podlage bodo pripravljene v okviru posameznih držav, da bodo jedra zdravstvene nege nacionalno uporabna in bodo omogočala, da bo bolnik lahko poskrbel sam zase. Negovalna diagnoza mora biti sprejeta v praksi. Iz empirične ravni jih je treba prenesti na raziskovalno raven. Empirično področje je potrebno dobro raziskati. Zdravstvena nega mora pri tem upoštevati, da ni edina izvajalka zdravstvene nege, prav tako kot ni medicina edina izvajalka medicinskih intervencij. Smiselno je le, da je negovalna diagnoza resnična. Omogoča profesionalno komunikacijo in je potrebna za ovrednotenje. V referatih negovalno diagnozo osvetljevali so s pomočjo analize. Poudarili so, da je potrebno oblikovati nacionalno terminologijo na osnovi kriterijev. Prevajanje negovalnih diagnoz je zahteven postopek. Upoštevati bi bilo potrebno:

- revidiranje definicije negovalnih diagnoz (v smislu "kaj izražajo"),
- analizirati kriterije (po Gordonovi),
- izločiti, kar je tipično samo za angleški jezik in ni uporabno za izražanje v nobenem drugem jeziku,
- prevode negovalnih diagnoz zaupati negovalcem, ki so eksperti v terminologiji,
- upoštevati, kdo je v stroki pristojen za negovalne diagnoze,
- negovalne diagnoze morajo prikazati resnično stanje, pomagati pa morajo tudi negovalcem.

V pedagoškem procesu postopamo pri negovalni analizi z vidika didaktike. Vprašamo se, ali so mi simptomi in komplikacije poznani - torej je pomembno znanje. Predstavljamo si bolnikovo perspektivo, upoštevamo "motnje negovanja". Ko delamo s študentom, je negovalna analiza instrument dela. Študent se mora naučiti osnovnega razmišljanja. Ni potrebno, da

bi imel študent 106 diagnoz v glavi. Zanj izberemo le najpogostejše ali najznačilnejše. Bolnik sodeluje pri obravnavi. Pri poučevanju zdravstvene nege delamo na osnovi poučevalne strategije - za "odlično zdravstveno nego".

Pri raziskovalnih pristopih so se opirali raziskovalci na kohorte s približno 100 udeleženci. Predstavili so področja raziskovanja, raziskovalna vprašanja, metode raziskovanja, instrumente raziskovanja, raziskovalne rezultate. V raziskovalnih postopkih so proučevali: odnose med negovalno in medicinsko diagnozo, identifikacijo negovalnih diagnoz v različnih bolnišnicah in primerjalno, poučevanje negovalnih diagnoz na primerjalnih šolah, različne vrste negovalnih analiz, klasifikacijo negovalnih intervencij itd. Zanimiv je bil zaključek ene od raziskav, ki je dokazala, da za postavitev diagnoze ni nujno ocenjevanje potreb. Lahko gre za dva neodvisna procesa. Vsesplošno je bilo ugotovljeno, da je potrebno pospeševati raziskovanje v zdravstveni negi.

Konferenca v Bruslju je bila zgodovinskega pomena za zdravstveno nego. Med konferenco je bila namreč ustanovljena mednarodna evropska zveza za negovalne diagnoze in negovalne intervencije, imenovana ACENDIA, ki bo v prihodnje v bistvu strokovno povezovala zdravstveno nego Evrope. Predsednica zveze je Randi Mortensen iz Danske. V organizaciji zveze so 3 delovne skupine s predsedniki, delovne skupine pa bodo priključile tudi objavljene strokovne eksperte oz. sodelavce. Ena od treh predsednikov je višja medicinska sestra Majda Šlajmer - Japelj, dipl. sociolog tako da bo torej skoraj do leta 2000, v prvem mandantnem obdobju sodelovala Slovenija neposredno. Zveza bo odslej organizatorica evropskih konferenc o negovalnih diagnozah. V zvezo se lahko včlani posamezna medicinska sestra, prav tako pa tudi posamezna institucija.

Zaključno besedo na konferenci je imela gospa

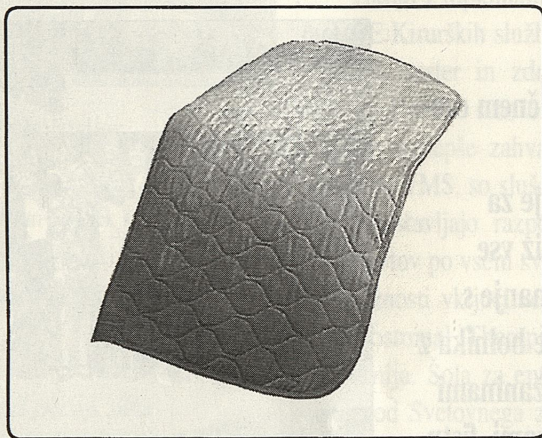
Dorothy Hall, legenda zdravstvene nege, ki smo jo spoznali v Sloveniji že leta 1980, ko je vodila Urad za zdravstveno nego pri sedežu SZO za Evropo v Kopenhagenu. Za SZO je delala 26 let in osebno pozna zdravstveno nego vseh kontinentov. V Evropi je vpeljala vseevropsko znanstveno raziskavo zdravstvene nege. Sicer pa je v zdravstveni negi delala pol stoletja. V svojem nagovoru je poudarila zdravstveno nego z vidika njenega osnovnega pomena za vsako družbo. Ocenjuje, da potrebuje zdravstvena nega na prehodu v 21. stoletje nov stil delovanja, iopazen v strategiji. Na tej osnovi se mora zdravstvena nega vključevati v družbeno dogajanje povsod, na svetovni, regionalni in nacionalni ravni ter iz vseh vidikov, da bi bila lahko ustrezno avtonomna. Vendar je dnevna praksa medicinskih sester premalo v stiku z rezultati raziskav, zato morajo teorije prodreti do medicinskih sester v vse vrste njihovega delovanja. Tako bi dosegli večjo povezanost prakse in teorije. Sami in z nami tudi drugi premalo vemo o terapevtski vlogi zdravstvene nege. V zdravstveni negi morajo medicinske sestre doseči, da bo zdravstvena nega napredovala profesionalno in se bo lahko disciplina razvijala, predvsem, da bo lahko zdravstvena nega enakovredno timsko napredovala. Na tej poti so 4 koraki.

- primarna zdravstvena nega,
- kvaliteta zdravstvene nege,
- raziskovanje zdravstvene nege,
- praksa zdravstvene nege.

To je pot zdravstvene nege v spreminjajočem se svetu. Naslednja, 3. konferenca o negovalnih diagnozah bo v Amsterdamu leta 1997.

NOVO IZ TOSAME

PRALNE ZAŠČITNE PODLOGE

ugodne za kožo, ker je površinska plast iz 100 %-nega bombaža;
zelo trpežne; z njimi lahko tudi obračamo ali dvigamo oskrbovanca;

zelo vpojne;

nepropustne za tekočine, zato so primerne za zaščito postelje in so
dobra zamenjava za gumirane podloge;

prijazne do okolja, saj jih je mogoče vsaj 150 krat uporabiti in so zato
tudi zelo gospodarne. Prati jih je mogoče na običajen način.

Sestavljene so iz treh plasti:

površinska plast iz 100%-nega bombaža;

vmesna vpojna plast;

spodaj plast, ki ne prepušča tekočine, prepušča pa zrak.

Vse informacije dobite na telefonu 061/714 611.

TOSAMA

Darinka KLEMENC

V KLINIČNEM CENTRU JE USPEŠNO KONČALO TEČAJ ENTEROSTOMALNE TERAPIJE 19 MEDICINSKIH SESTER IZ VSE SLOVENIJE

30. maja letos smo v Kliničnem centru v Ljubljani zaključili funkcionalno izobraževanje za enterostomalne terapevte iz vse Slovenije. Diploma daje znanje s področja zdravstvene nege bolnika z vsemi vrstami stom, preležaninami in drugimi kroničnimi ranami, fistulami in inkontinenco.

Udeleženke tečaja in predavateljci

Izobraževanje je potekalo v okviru OE Kirurških služb in v soglasju z Zbornico zdravstvene nege Slovenije od novembra 1994 do aprila 1995 in je obsegalo 320 ur (teoretični in praktični del ter izdelava seminarske naloge). Predavanja so bila po mnenju slušateljic zelo kvalitetna; predavali so zdravniki - specialisti (kirurzi, anesteziolog, dermatolog, gastroenterolog, onkologi) in številne medicinske sestre, ki so skušali vsak s svojega strokovnega področja nuditi kvaliteto podajati snov.

Praktični del tečaja je potekal na Gastroenterološki kirurški kliniki, Urološki kliniki, Pediatričnem oddelku kirurških strok, v patronažnem varstvu Zdravstvenega doma Šiška in v Specialistični ordinaciji za splošno kirurgijo, proktologijo, stomaterapijo in inkontinenco, ki jo vodi as. dr. sci. Pavle

Košorok, dr. med.. Slušateljice so si ogledale tudi operacijski blok v Kliničnem centru in eno dopoldne prisostvovalle operacijam v gastroenterološki kirurški operacijski dvorani.

Po končanem pisnem preverjanju znanja so medicinske sestre morale izdelati tudi seminarsko nalogo, kjer so, večinoma po procesu zdravstvene nege, opisale po enega bolnika s stomo - v bolnišnici ali na terenu, glede na svoje delovno mesto.

Diplomske naloge so bile dobro ocenjene, tri kandidatke so dobile oceno odlično (10), zato smo dve nalogi predlagali za objavo v Obzorniku zdravstvene nege.

Vsem novim medicinskim sestram - enterostomalnim terapevtkam čestitamo in jim želimo uspešno strokovno delovanje v domačem okolju.

Zaradi pomembnosti informacije objavljamo njihova imena in naslove zaposlitev:

UDELEŽILI SMO SE

Skupina predavateljev

Klinični center Ljubljana:

GAVRILOV NEVA, Pediatrični oddelek krg. strok;
MAJNIK VANDA, Gastroenterološka kirurška klinika;
TOMC - ŠALAMUN DRAGICA, Gastroenterološka
kirurška klinika;
ZAPUŠEK ANICA, Gastroenterološka kirurška klinika;
GALE JOŽICA, Bolnica Petra Deržaja Šiška

Onkološki inštitut Ljubljana:

HELENA URŠIČ;

Nega d.o.o. Ljubljana:

SUZANA DVORŠAK;

Splošna bolnišnica Maribor:

ANKA BELNA;

Zdravstveni dom Maribor - Patronažno varstvo:

JASNA ŠTEGER;

Splošna bolnišnica Murska Sobota:

HELENA GRABAR;

Bolnišnica Slovenj Gradec:

VALCL SNJEŽANA,

Bolnišnica Jesenice:

MARIJA MEŽIK VEBER;

Bolnišnica Novo mesto

JOŽICA HUDOKLIN;

Bolnišnica Izola:

ALENKA ŠAV, METKA ŽUGELJ;

Zdravstveni dom Koper - Patronažno varstvo:

TAMARA KOLNIK ŠTEMBERGER;

Splošna bolnišnica Ptuj:

MARIJA HALOŽAN;

Splošna bolnišnica Celje:

BREDA RAMŠAK;

Zdravstveni dom Kranj - Patronažno varstvo:

MARTA ŠOLAR

Hkrati z diplomami, ki jih je podelila glavna sestra OE Kirurških služb in predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana (preko Društva smo uspešno izpeljali finančni del in se jim najlepše zahvaljujemo za pomoč) ga. Jelka Mlakar, VMS, so slušateljice prejele tudi značke ET, ki predstavljajo razpoznavni znak enterostomalnih terapevtov po vsem svetu. Dobile so tudi informacijo o možnosti vključitve v WCET - World Council of Enterostomal Therapists, katerega članica je tudi Slovenija. Šola za enterostomalne terapevte je priznana od Svetovnega združenja, zato so diplomantke enakovredne svojim kolegicam po svetu, le da je drugod to izobraževanje priznано kot specializacija, pri nas pa zaradi našega sistema šolanja in šolske zakonodaje le kot funkcionalna izobrazba.

Vse udeleženske so z zaključnim izobraževanjem postale tudi članice razširjenega odbora Sekcije za zdravstveno nego stom in jih prisrčno pozdravljamo v svoji sredini.

Udeleženke tečaja

Brigita SKELA SAVIČ

Vodilne sestre Onkološkega inštituta v Ljubljani smo zaključile podiplomsko izobraževanje s področja sodobne zdravstvene nege

Za hitrejši in ustrezen razvoj zdravstvene nege kot stroke je potrebno večstopenjsko izobraževanje medicinskih sester, sodobno organizirana služba zdravstvene nege in raziskovalno delo v zdravstveni negi.

Zato je v študijskem letu 1994/95 služba za zdravstveno nego na Onkološkem inštitutu, ki jo vodi direktorica za zdravstveno nego, višja medicinska sestra Marina Velepč, organizirala izobraževanje za vodilne medicinske sestre Inštituta.

100-urno izobraževanje z naslovom Sodobna zdravstvena nega je potekalo pod okriljem Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani.

Udeleženke smo si dopolnile znanje iz filozofije zdravstvene nege, metodologije in managementa v zdravstveni negi. Pomembna pridobitev so bila znanja s področja sodobne metode dela v zdravstveni negi, to je Proces zdravstvene nege.

Eden izmed namenov izobraževanja z izdelavo projektne naloge je strokovna priprava vodilnih medicinskih sester inštituta na uvajanje procesne metode dela v zdravstveni negi. Delo po procesu zdravstvene nege nam bo omogočilo individualno obravnavo onkološkega bolnika in celosten pristop k bolniku. Cilj, ki ga želimo doseči z delom po procesni metodi, je dvig kakovosti zdravstvene nege onkološkega bolnika, kar bo v prid in zadovoljstvo bolnikov, medicinskih sester in celotnega zdravstvenega tima. Rezultat dela bo jasno razviden in dokumentiran prispevek zdravstvene nege pri zdravljenju bolnika, kar bo dalo medicinski sestra enakopraven položaj v zdravstvenem timu.

Medicinske sestre smo se pri izdelavi projektne naloge lotile naslednjih problemov: dokumentacije zdravstvene nege in izdelave specifičnih standardov, uvedbe timskega modela delitve dela, uvajanja procesa zdravstvene nege kot metode dela, izobraževanja pripravnikov in podiplomskega izobraževanja za organizacijo bolnišničnega čiščenja, distribucije in službe za transport, prehrane onkološkega bolnika, komunikacije z bolnikom ter reorganizacije posameznih segmentov v službi zdravstvene nege.

Z višjo strokovnostjo in doslednostjo, permanentno rastjo našega znanja, ki ga bomo znale prenesti na svoj negovalni tim, se bo vedno bolj kazala resnična potreba po novem načinu dela, kjer medicinska sestra skupaj z bolnikom išče najboljše rešitve iz obsega zdravstvene nege za rešitev bolnikovih problemov. Izvajanje posameznih medicinskotehničnih posegov naj postane le manjši sestavni del našega delovnega področja. Potrebno je izkoreniniti miselnost, da je medicinska sestra le asistentka zdravniku in da dela samo po njegovih navodilih. Takšna opredelitev prinaša mnogo škode razvoju stroke zdravstvene nege, bolniku in ne nazadnje medicinski sestra, saj znižuje njeno motiviranost za direktno delo z bolnikom in ji daje občutek večne podrejenosti.

Z izvajanjem zdravstvene nege po sodobnih metodah pričakujemo novo kvaliteto našega dela in razvoj zdravstvene nege kot samostojne in uveljavljene stroke, kjer bo vsaka medicinska sestra našla svoje mesto in začutila, kakšna je njena vloga ob bolniku.

Podiplomsko izobraževanje je bilo vsekakor velika strokovna pridobitev za vse udeleženke in posledično pridobitev za hitrejši in sodoben razvoj zdravstvene nege na Onkološkem inštitutu.

Kako premagati bolečino

O IZUMU, KI LAHKO SPREMENI ŽIVLJENJE

Lahko je še tako lep in sončen dan, če nas kaj boli, smo nerazpoloženi, naveličani, tudi depresivni, če težave trajajo dalj časa. Po tridesetem letu se pri večini ljudi začnejo degenerativne spremembe hrbtenice. Če imamo srečo, poteka ta neizbežen proces potihem, prej ali slej pa lahko z bolečino udari na dan. Vsi smo na tem. Saj ima 80% ljudi vsaj enkrat v življenju bolečine v hrbtenici. Poklicna dejavnost ima lahko pri tem zelo veliko vlogo, težave pa so običajno kronične. Zdravniki pogosto slišijo iste besede: "Spet me je zgrabilo"... Prof. dr. Janko Popovič, avtor knjige "Bolečine v križu in išias", zato priporoča, da svoje okolje ter navade prilagodimo težavam. V ta okvir pa sodi tudi Vibroser kot domači masažni pripomoček. Čeprav je že leto dni v uporabi, bi lahko rekli, da je to novost na področju masažnih aparatov. Gre za prenosno masažno blazino v velikosti 30 cm x 30 cm z vrhno plastjo iz runske volne. Blazino namestimo na boleče mesto. Že ob rahlem pritisku začne vibrirati. Na ta način zmasira boleče mesto, ga ogreje, bolje prekrvavi, sprosti mišice in tako ublaži bolečino, pogosto pa jo tudi odpravi. Prav pri hrbteničnih bolečinah degenerativne narave ter kroničnih revmatskih težavah se je Vibroser presenetljivo dobro izkazal. Dr. Polonca Steinmann-Greiserjeva, specialistka splošne medicine iz Ljubljane, nam je o svojih izkušnjah z njim povedala naslednje:

"V zdravstvu je uporaba vibracije kot metode v fizioterapiji zelo razširjena. Uporablja se v zdravstvenih domovih, nekaterih bolnišnicah in seveda v zdraviliščih. Pomeni predvsem boljše prekrvavitve tkiv, povečan limfni pretok in izboljšan pretok energije. Ko gre za bolečine, se te - zlasti pri lokalni masaži - lahko bistveno zmanjšajo. Mnogi pacienti, ki bi jim masaža lahko koristila, je niso deležni, ker zdravstvo tega v sedanjí situaciji ne zmore - v mislih imam predvsem zdravilišča - po drugi strani pa je tudi vse manj pacientov, ki si zdravilišča sami lahko privoščijo. Težave pa ostajajo... Svojim pacientom, ki trpijo zaradi degenerativnih obolenj hrbtenice (predvsem vratnega in ledvenega dela), obrabe kolkov, kolen ter rok in nog nasploh, zato večkrat svetujem masažno blazino Vibroser. Z njo si precej uspešno lajšajo bolečine, splošno počutje se izboljša in potreba po jemanju sredstev proti bolečinam se lahko zmanjša. Vibroser priporočam tudi pacientom po poškodbah v prometnih nezgodah, v stanju po prelomih ter pri prekrvavitvenih motnjah (mrzle noge, mravljinčavost rok in nog).

Pri uporabi tega pripomočka obstajajo splošna priporočila, poleg tega pa vsak pacient zase individualno ugotovi, kaj mu najbolj prija in se pri tem ravna po svojem navdihu, če lahko tako rečem. Učinke uporabe ves čas spremljam. Moram reči, da presegajo moja pričakovanja zlasti pri tistih pacientih, pri katerih je motivacije in volje za zdravljenje več, pri katerih obstaja pozitivna naravnost do zdravljenja. Ta je po mojem mnenju izredno pomembna za vsako uspešno zdravljenje. Če to malo razširimo na življenje nasploh, je pozitiven odnos pacienta do samega sebe in do sveta bistvenega pomena za telesno in duševno zdravje. Če namreč vzpostavimo pozitiven odnos do zdravila ali do terapijskega pripomočka, smo na dobri poti, da njegove lastnosti v polni meri tudi izkoristimo v svoj prid." Ko govorimo o Vibroserju kot pripomočku za lajšanje bolečin pri degenerativnih in kroničnih revmatskih težavah, smo povedali veliko premalo, ker je njegova uporaba mnogostranska. Zato bomo o njegovih lastnostih in učinkih še pisali. Saj - če malo prikojimo ljudski rek - bolečina nikoli ne počiva.

Dr. Polonca Steinmann-Greiser: "Svojim pacientom večkrat svetujem uporabo masažne blazine Vibroser."

Vibroser, ki je atestiran in ima dveletno garancijo, si bo mogoče ogledati in ga preizkusiti na letošnjih sejnih:

- Mednarodni obrtni sejem v Celju (Hala L) od 8. do 17. septembra
- NARAVA - ZDRAVJE (Hala A2) v Ljubljani od 20. do 24. septembra
- MEDILAB '95 - 4. mednarodni sejem Ljubljana od 17. do 20. oktobra.

Informacije lahko dobite po telefonu: (061) 12 91 794 in (061) 12 91 795 ter faksu (061) 12 91 796.

Marjeta RUPAR

NAŠE ŽIVLJENJE V STROKOVNEM PROSTORU SI KROJIMO SAMI, ALI, MI SMO TISTI, KI USTVARJAMO DOBRO ALI SLABO

Društvo medicinskih sester in tehnikov Ljubljana je 5. maja realiziralo dve predavanji in volilno skupščino.

Predavali sta:

Dr. Mateja Kožuh - Novak: **Več kot matere**
Angelca Zver, ZT: **Sodobna obravnava**

osteoporoze

Predavanji sta bili po vsebini raznoliki, toda obe "pisani na kožo."

Idealno bi bilo, da bi objavili originalni zapis. Žal bo prikazan samo kratek povzetek.

Kolegica Angelca Zver je s predavanjem o osteoporozi ponudila možnost širšega pogovora o tem vprašanju. Zelo profesionalno je opravila naloge in za nagrado zasluženje prejela glasno ploskanje.

Zelo radovedno smo pričakovale dr. Matejo Kožuh - Novak. Poznamo jo kot zdravnico in poslanko. Ko je prišla v predavalnico in s kratkim uvodom ogrela prisotne, je predavanje dobivalo zagon letala, ki pospešuje hitrost pred vzletom. V vseh fazah nagovora je spodbujala k samozavesti. Njej je razumljivo (že dolgo), da moramo sami skrbeti za razvoj stroke. Vse rdeče niti imajo v rokah moški. Tako se tudi odraža naš parlament. In ker je tako, smo kot ženske in matere odvisne od moških, to krepko čutimo in se teh spon rešujemo.

Končno bi morale razmisliti (medicinske sestre) o širšem delovanju, ki bi se uveljavljalo tudi v vsako-

Kolegice spremljajo predavanje

dnevni politiki. Ne glede na to v kateri stranki bi delovale, pomembno je, da tudi s pomočjo takega angažiranja "lovimo" napredek.

Do tukaj smo se popolnoma identificirale s slehernim stavkom. Ob misli, da smo premalo dejavne v politiki, pa smo... Vedno čakamo na pomoč "od zunaj". Naši stari vzorci nam širšega razmišljanja ne dovoljujejo. Vedno nas ovirajo misli: "Joj, kaj bodo pa sodelavci rekli. Ali se za nas to spodobi? Nismo sposobne!"

Pred očmi imamo kodeks etike in misel o nadstrankarskem delovanju.

Roger Garaudy zanimivo razmišlja o politiki: "Hočeš ali nečeš je politika ena razsežnost mojega življenja. Ujet sem v socialno mrežo, ki pogojuje

UDELEŽILI SMO SE

moje misli, dejanja, občutke in vse vidike mojega sedanjega življenja. Tok socialnega življenja, ki prihaja od dalj, kot sem jaz, ki gre dalj kot jaz, me nosi in me preplavlja. Če se mislim umakniti, pomeni to, da pustim, da me odnaša in da prispevam, da odnaša tudi druge. Moja domnevna brezbirnost je enaka določeni izbiri, izbiri, da se obdrži vladajoči smer s svojim redom in neredom vred!"

Naša razmišljanja, podprta z različnimi filozofijami, ki odpirajo oči, niso odveč. Včasih imam občutek, da se rade ogledujemo v ogledalu z zaprtimi očmi.

Kadarkoli z ledenimi občutki, ki lahko prerasejo v vročo paro, reagiramo na probleme - ugotovimo, da smo vedno sami. Žal, nihče ne more odločati namesto nas.

Po predavanju je bila volilna skupščina. Potekala je po predpisanem dnevnem redu.

Spisek izvoljenih kolegic v:

Izvršilni odbor

1. Jelka Mlakar, Klinični center, Kirurška služba Ljubljana- predsednica
2. Irena Keršič Ramšak, Zavod invalidne mladine Kamnik- podpredsednica
3. Darinka Klemenc, Klinični center, DSSS Ljubljana- podpredsednica
4. Ljubica Jugovič, Klinični center, DSSS Ljubljana- sekretarka
5. Asja Pelan, Klinični center, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja Ljubljana- blagajničarka
6. Marija Filipič, Splošna bolnišnica Trbovlje
7. Ksenija Pečenko, Zdravstveni dom Ljubljana-Center
8. Sabina Tikvič, Zdravstveni dom Ljubljana-Bežigrad
9. Mateja Gregorčič, Zdravstveni dom Ljubljana-Šiška

Marjeta Rupar

10. Tončka Horvat, Zdravstveni dom Ljubljana-Moste
11. Marija Kovačič, Zdravstveni dom Ljubljana-Vič
12. Ljuba Steblovnik, Železniški zdravstveni dom Ljubljana
13. Stanka Žagar, Dom starejših občanov Kočevje
14. Irena Zupančič, Inštitut RS za rehabilitacijo Ljubljana
15. Maruša Šolar, Aktiv upokojenih medicinskih sester Ljubljana
16. Marjana Iskra, Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna
17. Nada Butinar, Klinični center, Ginekološka klinika Ljubljana

Redni sestanek

UDELEŽILI SMO SE

18. Marija Koren, VVO Ciciban, VVE Allendejeva
- 11 Ljubljana
19. Klavdija Urbančič, Visoka šola za zdravstvo
- Ljubljana
20. Fanči Lampret, Predstavnica domov starejših
- občanov
21. Tanja Rupnik, Srednja zdravstvena šola in gim-
- nazija Ljubljana
22. Erna Kos Grabnar, Klinični center, Interna klini-
- ka Ljubljana
23. Nataša Knafeljc, Klinični center, Pediatrična
- klinika Ljubljana
24. Darinka Čarni Dobovišek, Klinični center,
- Interna klinika, (bolnica dr. Petra Držaja) Ljubljana
25. Mojca Požek, Sekcija študentov zdravstvene
- nege Visoka šola za zdravstvo Ljubljana
26. Darja Arhar, Zdravstveni dom Vrhnika

Jelka Mlakar, predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, Ljubljana: "Vsi imamo želje, imamo pa tudi moč in samozavest, da jih tudi uresničimo".

Nadzorni odbor

1. Vera Riedl, Klinični center, Klinika za infekcijske
- bolezni in vročinska stanja Ljubljana
2. Milka Praznik, Železniški zdravstveni dom
- Ljubljana
3. Radojka Buzakovič, Interna klinika Trnovo
- Ljubljana
4. Majda Gorše, Aktiv upokojenih medicinskih
- sester Ljubljana
5. Zdenka Dovč, Zavod RS za transfuzijo krvi
- Ljubljana
6. Iva Balkovec, Klinični center, Psihiatrična
- klinika Ljubljana-Polje

4. Dragica Bazile, Psihiatrična bolnišnica Idrja
5. Zlata Živič, Klinični center, Psihiatrična klinika
- Ljubljana-Polje

Novoizvoljenim kolegicam, ki trenutno krojijo usodo društva - čestitamo. Imamo odprt prostor za delo - toliko del je, ki še niso zablestela.

Disciplinska komisija

1. Darja Musič, Onkološki inštitut Ljubljana
2. Irma Markovšek, Zdravstveni dom Domžale
- (zdravstvena postaja Lukovica)
3. Ela Lah Aktiv, upokojenih medicinskih ses-
- ter Ljubljana

Strokovna predavanja so tudi družabni dogodek. Kolegice, slikane med odmorom: Darinka Klemenc, Vera Grbec, Darja Cibic, Marjeta Rupar in Alenka Krist

Jelena ALKHATIB, Ana GOLČER

UDELEŽBA NA XII. SVETOVNEM KONGRESU ISQUA THE INTERNATIONAL SOCIETY FOR QUALITY IN HEALTH CARE

V St. John's-u v Canadi, Nova Fundlandija je od 28.5. do 3.6.1995 potekal XII. svetovni kongres o kakovosti zdravstvene nege. Kongresa sva se udeležili članici sekcije kirurških sester Ana Golčer in sekretarka sekcije Jelena Alkhatib.

Teme kongresa so bile naslednje:

- kaj je kvalitno zdravstvo, kaj to pomeni in kaj uporabniki pričakujejo od njega,
- poročilo o izkušnjah zagotavljanja kvalitete v posameznih državah,
- ocenjevanje uspešnosti zdravljenja,
- informacijski sistemi za merjenje kvalitete,
- novi razvojni dosežki zagotavljanja kvalitete v zdravstveni negi,
- vloga medicinske sestre pri zagotavljanju kvalitete zdravstvene nege.

Kongresa se je udeležilo okoli 600 zdravstvenih delavcev iz vsega sveta. Med njimi je bilo presenetljivo veliko zdravnikov, psihologov, sociologov, svetovalec ministrstev za zdravstvo in seveda med.sester.

Uradni jezik je bil angleški. Predavanja so potekala ves dan. Bile so zelo zanimive in kvalitetne.

Predavatelji iz različnih držav so v glavnem predstavljali raziskovalne projekte s področja kvalitete zdravstvene nege. Iz predavanj in iz pogovorov z udeleženci sva izvedeli, da pri svojem delu nimajo finančnih problemov, da so jim na voljo vsa sredstva za raziskovanje na tem področju, pa tudi oseba imajo dovolj.

Končni cilji vseh programov pa so bili čim boljša kvaliteta zdravstvene nege v prid bolnika s sodelovanjem celotnega tima (zdravnik, sestra, socialni

delavec, delovni terapevt, sociolog in drugi), na čim manjši strošek države.

Zato imajo v Kanadi zelo kratko ležalno dobo in temu primerno manjše število postelj v bolnišnicah. Svojci, socialna služba in patronaža so vključeni v rehabilitacijo na domu.

Imeli sva srečo, da sva si lahko ogledali The general hospital v St' John-su, čeprav ta ogled ni bil v programu. Glavna sestra bolnice Nancy Parsons nama je ljubezno razkazala vso bolnišnico. Bolnišnica s 600 posteljami letno sprejme 10.000 ležečih pacientov in opravi okoli 100.000 ambulantnih pregledov. Ogledali sva si centralno intenzivno terapijo, dializni oddelek, ortopedski oddelek, psihiatrični oddelek, čistilni servis in menzo.

Na oddelkih naju je presenetilo zadostno število prijaznih sester, izredno urejena in uporabna bolnikova dokumentacija, zlasti sestrski del.

Na koncu se zahvaljujemo predsednici Sekcije kirurških medicinskih sester višji medicinski sestri Greti Zver, ki nama je s svojo nesebično pomočjo, nasveti in z zbiranjem sponzorstva pomagala, da sva se tega kongresa lahko udeležili.

Tomaž PIRIH

LETNO SREČANJE EVROPSKIH ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

V prestolnici Velike Britanije, Londonu, je 22. in 23. julija potekalo letno srečanje študentov zdravstvene nege, združenih v Evropsko združenje študentov zdravstvene nege (ENSG), v katerem je Slovenija že več kot tri leta izredno aktivna. Tokrat je srečanje organiziralo Kraljevo združenje medicinskih sester Velike Britanije (Royal College of Nursing), oziroma njihova študentska sekcija.

Slovenske študente smo v Londonu zastopali študenti Visoke šole za zdravstvo: Tomaž Pirih, Mateja Stare in Mojca Požek. Srečanja so se udeležili tudi študenti iz Velike Britanije, Finske, Norveške, Švedske, Nemčije in Slovenije, ker pa je istočasno potekala tudi skupna konferenca študentov zdravstvene nege Velike Britanije in Združenih držav Amerike, smo imeli priložnost izmenjati mnenja tudi z njimi.

Po uvodnih sklepih, določitvi zapisnikarja in vodje srečanja ter potrditvi dnevnega reda, smo se lotili aktualnih vprašanj in delovanja združenja v preteklem letu. Sklenili smo, da je zaradi sprememb, ki jih je doživelo združenje, potrebno spremeniti

oziroma dopolniti ustanovne dokumente: ustavo, statut in proračunski načrt. Delovne skupine, ki so se ukvarjale s posameznimi točkami, so spremembe uspešno izpeljale, tako, da so bile potrjene brez večjih težav. Odgovorna urednica Eurobulletina, skupne publikacije ENSG, je poročala o delu v preteklem letu in prikazala aktualne probleme revije, predvsem premajhno zainteresiranost študentov pri pisanju člankov. Ker je revija že razvila svojo polno podobo, je idealen posrednik informacij o delu in projektih, ki potekajo v različnih evropskih državah, zato smo sklenili, da ostane koncept revije isti. Vsaka organizacija se bo trudila, da bodo njihovi študentje bolj sodelovali z Eurobulletinom, ter posredovala informacije o dogodkih, ki se na področju zdravstvene nege odvijajo v posamezni državi.

Volitve so potekale brez zapletov, volili smo državo, ki bo opravljala funkcijo predsednika, podpredsednika in blagajnika. Vodstvo ENSG je zopet prevzela Slovenija oziroma Mojca Požek, ki bo v novem mandatu opravljala funkcijo predsednice Evropskega združenja študentov zdravstvene nege. Država podpredsednica je Švedska, funkcijo blagajnika pa bo še vedno opravljala Norveška.

Naslednje srečanje ENSG bo naslednje leto v Nemškem Essnu. Do takrat čaka Združenje študentov zdravstvene nege Evrope še precej dela, predvsem pri koordinaciji in obveščanju o dogodkih, ki se odvijajo na področju zdravstvene nege v Evropi.

Mateja STARE

POROČILO O MEDNARODNIH IZMENJAVAH ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

Letos je že tretje leto potekal projekt izmenjave študentov zdravstvene nege (International exchange program) v organizaciji sekcije študentov zdravstvene nege. V mesecu juniju, juliju in avgustu smo imeli razpisanih 21 praks na devetih različnih klinikah Kliničnega centra in Onkološkega inštituta v Ljubljani. Prijavilo se je 12 študentov iz Evrope, vendar smo jih sprejeli le 7. Tako so v juliju 1995 v Kliničnem centru opravljali prakso študenti iz Danske in Italije, in sicer v Centru za intenzivno interno medicino, na Internistični prvi pomoči, na Kliniki za nevrokirurgijo, na Kliniki za endokrinologijo in bolezni presnove (diabetološki oddelek) in na Kliniki za plastično kirurgijo in opeklino (oddelek za opeklino). Prvi vtisi tujih študentov o delu na posameznih klinikah in oddelkih so bili nadvse pozitivni, vendar se je mnenje kasneje spreminjalo glede na oddelek oz. kliniko, kamor so bili razporejeni ter na stopnjo zahtevnosti pri delu z oskrbovanci. Nekaj težav je predstavljala komunikacija med tujimi študenti in negovalnim osebjem zaradi nepoznavanja jezika, kot tudi s pacienti na klinikah. Julij je čas dopustov in tako je zaradi prezasedenosti negovalnega osebja večkrat prihajalo do tega, da se niso uspeli ukvarjati s študenti v željeni meri.

Delo v Kliničnem centru je potekalo od ponedeljka do petka vsak dan od 7. do 14. ure. Na vsaki kliniki so tuji študenti imeli medicinsko sestro - mentorico, ki jih je uvedla v delo in jih tudi nadzorovala. Nadvse zadovoljni pa so bili študentje na Kliniki za nevrokirurgijo, kjer je glavna medicinska sestra

Veronika Pretnar - Kunstek poskrbela, da so si skoraj vsak dan na kratko lahko ogledali tudi druge službe, pomembne za nego in oskrbo bolnikov (na primer Centralni urgentni blok, Urgentni laboratorij, Fizioterapijo in rehabilitacijo, Centralni operacijski blok, Centralno intenzivno terapijo, Inštitut za rentgenologijo, Bolniško prehrano - dietoterapijo, in še in še ...).

Popoldneve in vikende pa so študenti zapolnili z izleti po Sloveniji in okolici Ljubljane v organizaciji Recepcijskega teama Mednarodne pisarne Študentske organizacije Univerze v Ljubljani, katerega član je tudi Sekcija študentov zdravstvene nege. Klinični center je tudi sponzoriral stroške prevoza in prehrane, medtem, ko je prenočišče organizirala Sekcija študentov zdravstvene nege

Ob koncu bi se rada zahvalila VMS Alenki Krist, pomočnici glavne medicinske sestre Kliničnega centra v Ljubljani za vso pomoč in vsem glavnim sestram in osebju omenjenih klinik za prijazen sprejem in potrpežljivost pri delu s tujimi študenti.

POROČILO O PROJEKTU STUDY WEEK SLOVENIA 1995 SEKCIJE ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE

Od 25. 6. do 1. 7. 1995 je v Sloveniji potekala nekakšna poletna šola za vse tuje in slovenske študente zdravstvene nege z namenom čimbolj spoznati Slovenijo v geografskem, kulturnem in zdravstvenem smislu. Na ta projekt smo se pripravljali več kot leto dni. Program, ki smo ga imeli, je bil naslednji:

UDELEŽILI SMO SE

Ponedeljek

Predstavitev ZZNS - predstavitev Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani - sistem zdravstvenega varstva v Sloveniji - izobraževanje na področju zdravstvene nege

Torek

Predstavitev in ogled Inštituta za pljučne bolezni in TBC na Golniku

Sreda

Predstavitev šole diabetesa, Diabetološke ambulante, Poliklinike v Ljubljani, predstavitev LEK-a in njegove dejavnosti

Četrtek

Predstavitev in ogled zdravilišča v Rogaški slatini -

predstavitev Visoke zdravstvene šole v Mariboru - predstavitev in ogled Splošne bolnišnice v Mariboru - predstavitev Kolaborativnega centra za primarno zdravstveno nego pri SZO, v Mariboru

Petek

Predstavitev in ogled Onkološkega inštituta v Ljubljani - predstavitev in ogled Kliničnega centra v Ljubljani

Gostili smo 11 študentov iz Danske, Nemčije, Norveške in Italije.

Vsepovsod so nas zelo lepo sprejeli, za kar se vsem lepo zahvaljujem. Imeli smo se resnično lepo in upam, da se bodo take ali podobne poletne šole lotili tudi študenti, ki pridejo za nami.

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

V lanskem letu so v Založbi Mihelač izdali tri knjige, ki bi jih morala imeti vsaka strokovna knjižnica v zdravstvenih domovih. Priporočili bi vam radi naslednje knjige:

Milan Betetto, Janez Fettich

MALA DERMATOVENEROLOGIJA

Dopolnjen in popravljen priročnik, ki ga pozna vsak zdravnik. Primeri bolezni so pojasnjeni tudi z barvnimi in črno-belimi fotografijami.

Maloprodajna cena je 6.930,00 SIT.

dr. Maja Stojin, Alenka Lobnik-Zorko, Neva Železnik

TRI MAME SVETUJEMO

Priročnik, ki bo pediatrom pomagal pri njihovem delu z otroki, so spisale tri mame, ki so zbrale svoje izkušnje pri vzgoji otrok.

Maloprodajna cena je 2.940,00 SIT.

Miran Hladnik

ZDRAVJE BREZ RECEPTA

Marsikatero lažjo bolezen se da pozdraviti tudi z zdravili, za katere se ne izdajajo recepti in jih proizvaja LEK iz Ljubljane. V knjigi so opisana vsa zdravila iz Lekove domače lekarne.

“Stranski učinek” teh zdravil pa je ta, da lahko z njihovo uporabo nekoliko zmanjšamo stroške v zdravstvu.

Maloprodajna cena je 2.940,00 SIT.

FIDIFARM

Ljubljana
naravna zdravila

RIBASAN FORTE®

40 kapsule (40,40 g)

**ZA ZAŠČITO
SRCA IN OŽILJA**

Raziskave so pokazale, da najboljše varovalne učinke dosežemo z odmerkom 3 - 6g esencialnih kislin omega-3 na dan. Kapsule RIBASAN FORTE so **EDINO ZDRAVILO Z VSEBOSTJO 1000 mg** standardiziranega koncentrata lososovega olja, zavarovanega z vitaminom E. Le - to se kot dopolnilo hrani v Ameriki z dovoljenjem FDA prvič uporablja tudi kot zdravilo.

KAPSULE
RIBASAN
FORTE

- varujejo pred srčnim infarktom
- spodbujajo krvni obtok
- zmanjšujejo maščobe in holesterol v krvi

KAPSULE
RIBASAN FORTE
SO NARAVNO ZDRAVILO

- PRI BOLEZNIH SRCA IN OŽILJA
- PRI DEGENERATIVNIH BOLEZNIH KOŽE (neurodermitis, alergije, psoriaza)

ZA ZAVESTNO OHRANJANJE ZDRAVJA

Danes je mogoče izboljšati obrambno moč organizma in nevtralizirati delovanje agresivnih snovi in tako preprečiti razvoj bolezni

Protektin® kapsule

**ZA SPLOŠNO ZAŠČITO IN KREPITEV
OBRAMBNIH SPOSOBNOSTI ORGANIZMA**

Koncentrat za življenje nujno potrebnih snovi:

- varuje organizem pred degenerativnimi boleznimi,
- zvišuje odpornost proti rakavim obolenjem.

Kapsule PROTEKTIN vsebujejo:

omega-3, omega-6 nenasičene maščobne kisline
in antioksidante: beta-karoten, vitamina C in E ter selen,
varovalce telesnih celic pred prostimi radikali.

FIDIFARM in SWISSCAPS V SODELOVANJU V VSEH LEKARNAH

BOLNIK-STRAH ME JE

Mira DOLNIČAR

V življenju velikokrat začutimo željo po spremembi, zanimati nas začne vedno kaj novega, neznanega, težiti začnemo k samodokazovanju. Enako se nam dogaja tudi v poklicu, za katerega smo se odločili, pa če smo v njem srečni ali ne.

Tako se je tudi meni zgodilo, da sem začela razmišljati o tem, da bi v svojem poklicu odkrila kaj novega, česar ne poznam. Odločila sem se za to delo na Kliniki za psihiatrijo. Tam pa so mi ponudili delo na novem oddelku za detoksikacijo, kar je zame pomenilo še dodaten izziv. Čeprav me je to področje začelo zelo zanimati, so me preplavljali čudni občutki tesnobe, ko se je približeval moj prvi dan na tem oddelku. O delu z zasvojenici nisem vedela ničesar in verjetno se je moj strah zaradi tega še poglobil, kajti o vseh stvareh, ki so nam v življenju neznane, imamo na začetku zelo dvomimo. Do takrat se z odvisniki še nisem srečala in moja predstava o njih je bila grozljiva. Kar pa je bilo razumljivo, saj v časopisih dnevno beremo o kriminalu, prostituciji, nasilju, boleznih, ki so tesno povezane z drogo, ker ima le-ta pač svojo ceno. Bodoče paciente sem si predstavljala kot hudobne, zamerljive in nasilne grobijane, ki nimajo v sebi nič več človeškega.

Ko pa sem prvič pred seboj zagledala "narkomana", ki naj bi postal naš pacient, so se moji strahovi razblinili, kajti pred menoj ni stal zločinec, ki bi me lahko v vsakem trenutku oropal in pretepel, ampak mlad, simpatičen človek, ki je komaj začel svojo življenjsko pot. Človek, ki zna svoje probleme reševati le na en način, s pomočjo droge.

Vsa tesnoba in bojazen sta v meni izginili, porajata pa so se začeli drugačni občutki - žalost, nemoč, pa tudi jeza. Jeza nad njim, nad okolico, v kateri je živel, starši, nad celim svetom, ki je sploh dovolil, da je ta

mladi človek, skoraj še otrok, zašel v kruti, nemoralni svet narkomanije. V sebi sem začutila željo, da bi mu pomagala, sočustvovala z njim in mu pokazala, da je pot iz sveta mamil, sicer zelo težka, absolutno še mogoča. Da je življenje lepo in zanimivo tudi brez igle, brizge in njene vsebine.

Ta želja, da bi mu lahko na našem oddelku pomagali, se je v meni še poglobila, ko sem odkrila, da je pacient doživljal enako "kalvarijo" strahu kot prej jaz.

Bal se je nasršenih zdravnikov in strahu vzbujajočih sester, ki bi ga privezale na posteljo in zaprle v temen, zamrežen prostor, v katerega nikoli ne posije sonce. Najbolj pa se je bal ponižanja in zaničevanja, ki ga je v svojem življenju že večkrat občutil. Vendar se je kljub temu odločil, da bo poskusil živeti brez te grozljive odvisnosti. Strah ga je bilo fizičnih bolečin in tesnobe, ki ju je vedno občutil, kadar ni dobil dnevne doze droge. Zato so bili do sedaj vsi njegovi cilji, želje, vse njegove življenje usmerjeni samo v mamilo. Želel si je srečnega življenja in lepše prihodnosti brez odvisnosti, vendar ga je bilo strah, ni vedel, kako bo zmožel, kako se bo vrnil v svoje okolje, nazaj na cesto.

Že samo zaradi njegove odločitve, da bo poizkusil, je zelo pomembno, da mu pri tem pomagamo, kajti pot, ki si jo je zadal, je zelo težka. Prav tako kot on pa tudi vsi drugi odvisniki potrebujejo pomoč in priložnost, da zaživijo drugačno, lepše življenje.

Delo na tem oddelku je velikokrat zelo utrudljivo, kajti potrebuješ ogromno energije in dobre volje. Vendar me preplavi sreča in pozabim na težave, če izvem, da je nekomu uspelo prebroditi prve krize in se zopet vključiti nazaj v svoje okolje.

Strahu pred njimi več nimam, vendar se v meni pojavlja nova bojazen, strah, ali jim bo uspelo!

ZDRAVSTVENA NEGA VČERAJ XIII

Petra KERSNIČ

Danes vam predstavljam zadnji izvleček iz arhiviranega gradiva, ki govori o problematiki pripravištva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov in predstavlja zaključne misli posveta, ki ga je organiziralo predsedstvo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije v oktobru 1978.

„Ker poteka delo ob bolniku v treh turnusih, ga je pogosto, zlasti v manjših enotah, mogoče organizirati le ob pogoju, da se tekoče naloge porazdelijo med vsemi fizično prisotnimi delavci.

Zaradi velike fluktuacije so torej pripravniki številni, torej veliko mladih sester, ki so zaradi delovnih potreb kar kmalu postavljene v delovno središče in morajo nekje prej, nekje kasneje, vsekakor pred iztekom pripravniške dobe, opravljati delovne naloge samostojno. V pripravniški praksi imamo tudi primere, ki so sicer izjemni, ko se medicinske sestre upirajo nadzoru mentorjev pri opravljanju posegov, češ, da so jih že opravljale v času šolanja, ali pa, ko pripravnik sam odkloni samostojno delo in se sklicuje na zakon, pa čeprav so mu bile naloge poverjene v sili razmer in ob nadzoru.

K gornjim navedbam gotovo sodi zaključek, pri čemer moramo potrditi predvsem dejstvo, da so zakonodaja in predpisi, ki urejajo pripravništvo, temeljiti, da pa praksa poteka neenotno in da v prenekaterih primerih ta vsebina tudi odstopa od zakonitih predpisov.

Z namenom, da se v opisano stanje vnesejo nekatere pozitivne korekcije, ki morda lahko upoštevali in ob skupni razpravi osvojili nekatere sugestije in predloge.

- Ker zdravstvene delovne organizacije sprejemajo pripravnike pretežno na prosta delovna mesta v sistematizacijo, bi morale v bodoče potrebe po pripravnikih načrtovati z letnimi načrti in si tako zagotoviti ne le številčni sestav, ampak predvsem dodatna sredstva za te kadre.

- Ker se v praksi glede na vsebino in potek pripravništva pojavljajo med organizacijami tudi metodološke razlike, bi bilo primerno, da bi odslej vsaka ustanova bila pri tem načrtovanju bolj eksaktna in izdelala za posamezni profil pripravnika razpored dejansko možnega kroženja po oddelkih - enotah ter okvirni program specifičnih nalog in opravljal za vse razporejene enote. Tak razpored in program bi

moral biti vročen vsakemu pripravniku.

- Ker so v praksi naloge mentorstva praviloma dodatna obremenitev, bi jih kazalo opredeliti, kvantificirati ter urediti ustrezno nagrajevanje, predvsem pa bi bilo potrebno strokovno in pedagoško usposobiti kadre za tovrstne delovne zadolžitve.

- Ker nastajajo v razmerah visoke fluktuacije, ko pripravniki še pred iztekom pripravniške dobe že samostojno opravljajo strokovne naloge, najbolj izrazita zakonita odstopanja, bi morali prav temu vprašanju posvetiti največ pozornosti.

- Ker je problematika kompleksna, bi sanacijo takega stanja verjetno lahko dosegli le z zadostnim in konstantnim prilivom kadrov, za kar pa so vsekakor potrebna predvsem širša razglabljanja in nato analize in ukrepi, ki bi posegali na različna področja, kot npr. in sistem šolanja, v vrsto in strukturo potrebnih profilov za naloge v zdravstvenem varstvu, v zdravstvene delovne organizacije same z analizami o fluktuaciji, absentizmu ipd.”

Ob zaključku 13. poglavja rubrike Iz arhiva sem sklenila dati pobudo, da bi se s svojimi prispevki oglašali tudi naši člani - morda bi k pisanju najprej vzpodbudila upokojene sodelavke in sodelavce, ki bi lahko še iz svojega zornega kota osvetlili dogajanja, ki v teh rubrikah predstavljajo le arhivsko zapisano gradivo.

Ko prebiram zapisnike sestankov, posvetov, sklepe, dogovore, ugotovitve in predloge rešitev, se časovna ura 20 let tako stisne, da zaslutim enako problematiko skozi vsa ta leta, ki se z vsakim zapisom zgolj za odtonek premakne - kakšna naprej, so pa tudi takšne, ki gredo nazaj. Prepričana sem, da bi rubrika bila s prispevki naših članov obogatena - zato poziv za vse, ki želijo soustvarjati zgodovino našega delovanja, da se oglasijo s svojimi prispevki.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Nevropsihiatrična sekcija

PREDSTAVITEV DELOVNEGA PROJEKTA

MLADOST BREZ ODVISNOSTI

Nevropsihiatrična sekcija je povabljena k strokovnemu sodelovanju na 4. Celjskem sejmu - Za zdravo življenje z naravo, ki bo potekal od 17.10. do 22. 10.1995. Letošnje geslo pa je: Storimo kaj za večjo kakovost življenja. Prireditelj ni sejem v klasičnem smislu prodaje in nakupa. Usmerjen je predvsem v izobraževanje in vzgajanje ljudi k zdravemu življenju.

Naša sekcija je ob tej priložnosti pripravila delovni projekt z naslovom: *Mladost brez odvisnosti*.

1. GLAVNI CILJI PROJEKTA SO NASLEDNJI:

- 1.1. opredelitev vloge zdravstvene nege v nacionalnem programu preventive in kurative odvisnosti od ilegalnih drog
- 1.2. izobraževanje strokovnih delavcev na področju dela z bolniki, odvisnimi od ilegalnih drog (dvodnevni strokovni seminar)
- 1.3. celovit prikaz dejavnosti na področju odvisnosti od ilegalnih drog (za strokovno in širšo javnost)
- 1.4. koordinacija vseh dejavnosti na področju odvisnosti od ilegalnih drog v RS
- 1.5. Raziskave (v sodelovanju z Visoko šolo za zdravstvo)
- 1.6. uskladitev dejavnosti zdravstvene nege na področju odvisnosti od ilegalnih drog s strategijo razvoja zdravstvene nege v RS (standardi, določitev aktivnosti, razmejitve del in nalog, ustanovitev posebne skupine za strokovno delo na področju dela z odvisnimi od ilegalnih drog v sklopu NPS pri ZZNS...)
- 1.7. javna predstavitev psihiatrične zdravstvene nege v RS
- 1.8. aktiviranje Celjskega območja

2. OSNOVNI ELEMENTI PROJEKTA PA SO:

- 2.1. dvodnevni strokovni seminar (za medicinske sestre, zdravstvene tehnike in druge profile iz zdravstva, šolstva, centrov za socialno delo, pravosodja...)
- 2.2. enodnevna okrogla miza (z vsemi akterji na področju odvisnosti od ilegalnih drog v RS)
- 2.3. predstavitvene dejavnosti
 - 2.3.1. predstavitev dejavnosti psihiatrične zdravstvene nege iz različnih ustanov in zavodov v RS
 - 2.3.2. vzgojno - preventivno delo na sejmskem prostoru (za obiskovalce)
 - 2.3.3. popolna ponudba knjig, brošur, zložen in video kaset s področja odvisnosti od ilegalnih drog (izdano v RS)
 - 2.3.4. ponudba konkretnih programov (vsebine, izvajalci, cene...)
 - A - s področja vzgojno preventivnega dela (ZN)
 - B - s vseh področij, ki so vezana na teme osebnega razvoja, družine, okolja, odnosov itd... (vključeni tudi drugi profili)

SREČANJA DOMA

- 2.3.5. predstavitev dejavnosti drugih vladnih in nevladnih organizacij, društev ipd...
(v sodelovanju z njimi)
- 2.3.6. dan odprtih vrat psihiatričnih ustanov in zavodov v RS
- 2.4. raziskave (načrtovanje in izvedba)
- 2.5. založniška dejavnost (Zbornik, tiskanje raziskav, izdaja kataloga pisnega in video materiala)

Projekt bo skupaj s celotnim sejmskim dogajanjem močno medijsko podprt, namenjen pa je strokovni in širši javnosti.

Za izvajanje posameznih elementov smo ustanovili posebne delovne skupine. Delo teh skupin pa usklajuje Koordinacijska skupina v sestavi: Ladi Škerbinek, Marija Mrak, Drago Vorih, Branka Mikluž in Livio Kocina (vsi iz Psihiatrične klinike v Ljubljani).

Delovni projekt Mladost brez odvisnosti sta v celoti izdelala: Marija Mrak in Livio Kocina.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije Nevropsihiatrična sekcija

VABILO

NA OGLED RAZSTAVNEGA PROSTORA NAŠE SEKCIJE NA CELJSKEM SEJMIŠČU OD 17.10. DO 22.10.1995

Vabimo vas, da si ogledate naš razstavni prostor, kjer bomo vse dni sejma na več kot 50 m² prikazali sodobno psihiatrično zdravstveno nego. Želimo predvsem pokazati, kako medicinske sestre in zdravstveni tehniki pripravljamo bolnike na čimbolj kvalitetno življenje po odpustu iz bolnišnice (skozi samostojne dejavnosti in dejavnosti, v katerih timsko sodelujemo z drugimi sodelavci). Ogledali si boste lahko filme iz različnih psihiatričnih ustanov in zavodov, vrsto knjig, zloženkov, brošur in se pogovorili s predstavniki posameznih zavodov in ustanov. Predstavili vam bomo tudi nekatere nevladne organizacije in društva, ki se ukvarjajo s preprečevanjem odvisnosti od ilegalnih drog. Vsak dan bomo ob 17.00 uri, predstavili eno od petih knjig, ki jih bo izbrala posebna mešana komisija in bodo dobile posebno priznanje. Prisrčno vabimo medicinske sestre, zdravstvene tehnike in vse druge strokovne sodelavce, ki se s tem področjem ukvarjajo ali pa jih le zanima, da nas v Celju obišejo.

*Predsednica sekcije
Marija Mrak, l.r.*

SREČANJA DOMA

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Nevropsihiatrična sekcija

VABILO

V okviru delovnega projekta Mladost brez odvisnosti Vas Nevropsihiatrična sekcija vabi
na dvodnevni strokovni seminar.

Seminar bo potekal 18. in 19.10.1995 v Modri dvorani Celjskega sejma - Golovec.

PROGRAM:

SREDA, 18.10.1995

- 09.00 - 09.30 POZDRAVNI NAGOVORI
- 09.30 - 10.30 **Oblike, vzročnost in dinamika samouničevalnega vedenja pri otrocih in mladostnikih**
strokovni izvajalec: dr. Gorazd Mrevlje
- 10.45 - 11.45 **Človek, droga in okolje** - strokovni izvajalec: dr. Andrej Kastelic
- 12.00 - 13.00 **Trendi v epidemiologiji drog in "harm reduction" politika**
strokovni izvajalec: dr. Milan Krek
- 13.00 - 15.00 KOSILO
- 15.00 - 16.00 **Stališča slovenskih osnovnošolcev "zdravih šol" in drugih osnovnih šol do izobraževanja in vzgoje o drogah**
strokovna izvajalka: Milica Maslo, višja medicinska sestra

ČETRTEK, 19.10. 1995

- 09.00 - 09.30 **Vloga medicinske sestre na oddelku za detoksikacijo** - strokovni izvajalki: Majda Škoberne, višja medicinska sestra in Branka Alič, višja medicinska sestra
- 9.45 - 10.15 **Pristop k odvisniku** - strokovna izvajalka: Tanja Dolinšek, zdravstveni tehnik
- 10.30 - 11.00 **Zdravstveno - vzgojna dejavnost medicinskih sester v primarni, sekundarni in terciarni preventivi odvisnosti**
strokovna izvajalka: Marija Mojca Vrenko, višja medicinska sestra
- 11.15 - 12.45 male diskusijske skupine
- 12.45 - 13.45 KOSILO
- 13.45 - 14.45 velika diskusijska skupina

OSNOVNE INFORMACIJE:

Seminar je brez kotizacije. Prenočišča si lahko rezervirate v Hotelu Celea (telefon : 063 443 151). Pri rezervaciji se sklicujte na "seminar Nevropsihiatrične sekcije". Seminar se šteje v strokovno izpopolnjevanje. Zaradi zagotovitve potrdil pravočasno pošljite prijavnico. Kontaktna oseba: Marija Mrak, CMZ, Zaloška 29, Ljubljana, tel.: 061 140 20 30, fax 061 140 21 58.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije

Marija Mrak, l.r.

SREČANJA DOMA

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Nevropsihiatrična sekcija

VABILO

Vabimo vas tudi na okroglo mizo z naslovom Mladost brez odvisnosti, ki bo v petek, 20.10.1995, ob 14.00 uri, v Modri konferenčni dvorani Celjskega sejmišča - Golovec.

Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki Ministrstva za zdravstvo, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za šolstvo, Kolaborativnega centra SZO za primarno zdravstveno nego, Centra za mentalno zdravje v Ljubljani, Zavoda za socialno medicino in higieno v Kopru, Inštituta za varovanje zdravja, Karitasa, Foruma za zasvojenosti in omame Društev Sviti in Up, Centrov za socialno delo in drugih ...

Na okrogli mizi boste lahko aktivno sodelovali tudi vsi ostali, ki bi to želeli, s svojimi vprašanji in neposrednim vključevanjem v razpravo.

Cilj okrogle mize je koordinacija vseh dejavnosti na področju preprečevanja odvisnosti od ilegalnih drog in iskanje možnosti za opredelitev vloge zdravstvene nege na tem področju.

Kotizacije ne bo.

PRIJAVNICA ZA SEMINAR

IME IN PRIIMEK: _____

POKLIC IN DELOVNO MESTO: _____

PRISOTEN (obkroži vsak dan prisotnosti posebej):

1 - prvi dan 2 - drugi dan 3 - na okrogli mizi

Prijavnico lahko fotokopirate.

Pošljite pa jo najkasneje do 10.10.1995 na naslov:

Marija Mrak, Center za mentalno zdravje, Zaloška 29, 61105 Ljubljana, faks 061 140 21 58.

V _____, dne _____ 1995.

Podpis: _____

SREČANJA DOMA

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC

vabi na seminar

SPREMLJANJE HUDO BOLNIH IN UMIRAJOČIH

Program: Moje izkušnje z umirajočimi. Kaj umirajoči najbolj potrebuje. Proces umiranja. Komunikacija. Kako ravnamo z "resnico" ob umirajočem bolniku. Kaj pomeni upati z umirajočim. Kje naj bi ljudje umirali. Pomoč družini umirajočega. kako ravnamo ob smrti. Spremljanje žalujočih.

Seminar je namenjen svojcem in prijateljem hudo bolnih in umirajočih, zdravstvenemu osebju in vsem, ki jih to zanima. Zainteresirani lahko izbirajo med dvema jesenskima terminoma, in sicer: **14.10.1995** in **11.11.1995** od 9. do 17. ure v klubskem prostoru Doma upokojenecv Center - Tabor, Tabor 10, Ljubljana. Število udeležencev je omejeno, zato prosimo, da se prijavite pisno ali po telefonu na naslov: Slovensko društvo hospic, Ljubljana, Neubergerjeva 4, tel. 13 71 284.

vabilo

Aktiv upokojenih medicinskih sester Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi vse upokojene medicinske sestre na enodnevni avtobusni izlet po Štajerski, ki bo v četrtek, 5. oktobra 1995 z odhodom s Kongresnega trga v Ljubljani ob 7. uri zjutraj.

S spremstvom vodiča in pod strokovnim vodstvom si bomo ogledali Atomske toplice, najstarejšo lekarno Olimlje, vzrejo jelenov in v prijaznem kmečkem turizmu ob kosilu prijetno poklepetali.

Prijave sprejema ga. Irena Brunček od 27. - 28. 9. (dva dni) na telefon (061) -13-27-127 int. 33-76 do zasedbe mest. V Ljubljano se bomo vrnili okoli 20. ure zvečer.

Pridružite se nam - veselimo se srečanja!

Predsednica aktiva

Olga Pivk

Znanje za zdravje!

SEJEM MEDILAB

4. mednarodni sejem medicinske in laboratorijske tehnike, farmacevtike, materialov, rehabilitacijskih izdelkov in storitev

17. - 20. 10. 1995 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

LJUBLJANSKI SEJEM

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Sekcija medicinskih sester za anesteziologijo, intenzivno nego
in terapijo ter transfuziologijo

VABILO

Vabimo Vas na 32. strokovni seminar,

ki bo 13. in 14. oktobra 1995 v Festivalni dvorani na Bledu

TEMA: ZDRAVLJENJE BOLEČIN

Petek, 13. oktobra

9.00 Registracija udeležencev

10.00 Otvoritev seminarja

1. Fiziologija in patofiziologija bolečine pri odraslem in otroku (prim. dr. Marija Godec

2. Vrste bolečine - dr. Olga Mavrič

3. Merjenje bolečine - mag. dr. Nevenka Krčevski-Škvarč

13.00 Odmor za kosilo (lastna udeležba)

15.00 **4. Akutna pooperativna bolečina** - prof. dr. Marija Pečan

5. Kronična bolečina - dr. Mirt Kamenik, mag. Nevenka Krčevski-Škvarč

6. Bolečina pri rakavem bolniku in problemi zdravljenja - prim. dr. Drago Anžman

16.00 Odmor

7. Bolečina pri otrocih - višja medicinska sestra Zdenka Janičjevič,

višja medicinska sestra Tatjana Kranjc

8. Bolečina v prsnem košu - višja medicinska sestra Marija Bručan,

zdravstveni tehnik Lea Gaspari, višja medicinska sestra Slavica Kojanič

9. Bolečina po operacijah na srcu in žilah

višja medicinska sestra Stanka Pipan, višja medicinska sestra Borislava Ivanovič

20.00 Skupna večerja

Sobota, 14. oktobra

9.00 **1. Zdravljenje bolečine - farmakologija** - rim. dr. Marija Godec, mag. dr. Neli Vintar

2. Farmakologija zdravil za epiduralno zdravljenje bolečin - mag. dr. Nevenka Krčevski-Škvarč

3. Zdravljenje neposredne pooperativne bolečine v prebujevalnici

višja medicinska sestra Vida Vitek

4. **Predstavitev metod zdravljenja pooperativne bolečine v SB Maribor**

višja medicinska sestra Nada Lukič

SREČANJA DOMA

5. Predstavitev zdravljenja pooperativne bolečine v SB Jesenice - višja medicinska sestra Zdenka Kramar, višja medicinska sestra Mojca Frelih, dr. Martina Zupančič

6. Zdravljenje bolečine preko epiduralnega katetra

zdravstveni tehnik Maja Rajzer, mag. dr. Nevenka Krčevski-Škvarč

7. Vloga medicinskih sester v ambulanti za zdravljenje bolečine

višja medicinska sestra Nuša Kariž

8. Zdravljenje akutne herpetične bolečine v ambulanti za zdravljenje bolečin

zdr. tehnik Dragica Vadjla

10.45 Odmor

9. Vloga medicinske sestre pri zdravljenju bolečine pri onkoloških bolnikih

višja medicinska sestra Mira Logonder

10. Vloga medicinske sestre pri zdravljenju bolečine v patronažnem varstvu

višja medicinska sestra Magda Berložnik

11. Poučevanje negovalnega tima o zdravljenju bolečine - višja medicinska sestra Zorica Kardoš

12. Poučevanje bolnikov o zdravljenju in preprečevanju bolečin - zdr. tehnik Irena Hergan

Diskusija: Služba za zdravljenje akutne bolečine v bolnišnici - perspektive v Sloveniji

Obravnavane teme vsebujejo znanja potrebna za udeležanje projekta Ministrstva za znanost in tehnologijo - PERIOPERATIVNO ZDRAVLJENJE BOLEČINE V SLOVENIJI.

INFORMACIJE:

Kotizacija znaša za člane ZZNS 8.000 SIT, za nečlane pa 16.000 SIT. Vplačate lahko na ŽR ZZNS: 50101-678-48641 sklic na številko 00-122-11, s pripisom "Sekcija za anesteziologijo", ali pa znesek poravnate uro pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačani kotizaciji. Prenočišča so v hotelu Park. Prijave sprejema ALBATROS, Kongresno turistična agencija - g. Majda Zidanski, Ribenska 2, 64260 Bled, telefon: 064/78-046, 741-101, 741-010, telefax: 064/76-319. Rezervacije opravite do 10.10.1995.

DODATNE INFORMACIJE:

Irena Buček-Hajdarevič, Zorica Kardoš

INŠTITUT ZA ANESTEZIOLOGIJO

KC Ljubljana, Zaloška 7

tel.: 061/13-13-113 int 36-15 ali 35-60.

Lep pozdrav in prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije

Irena Buček-Hajdarevič

**SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA INTENZIVNO MEDICINO
IN 4. MEDNARODNI SIMPOZIJ INTENZIVNE MEDICINE ORGANIZIRATA
STROKOVNI SEMINAR ZA MEDICINSKE
SESTRE V ENOTAH INTENZIVNE TERAPIJE**

BLLED, 25. 09. 1995

STROKOVNI PROGRAM

TEMA 1 - INFEKCIJE CENTRALNEGA VENSKEGA KATETRA

Moderator: Lidija Kompan, dr. med., mr. sci.

- 14.00 Uvodne misli - L. Kompan
- 14.15 Vloga nege v preprečevanju infekcije CVK v kirurški intenzivni enoti - V. Kodila
- 14.30 Posebnosti nege CVK pri hemodinamskem monitoringu - L. Gaspari
- 14.40 Centralni venski katetri pri otrocih - naš pristop - E. Okršlar, A. Kovač, M. Petreska
- 14.55 Epidemiološka incidenca nozokomialnih infektov centralnih venskih katetrov v enoti intenzivne terapije s pomočjo računalniškega programa - Z. Kramar
- 15.10 Diskusija
- 15.20 Odmor

TEMA 2 - PREHRANA KRITIČNO BOLNEGA

Moderator: Bojan Krivec, dr. med.

- 15.40 Prehrana pri kritično bolnih - B. Krivec
- 16.00 Priprava raztopin za parenteralno prehrano - S. Šešek
- 16.20 Prehrana pri septičnih bolnikih - naše izkušnje - S. Golouh
- 16.35 Higijenski ukrepi pri okužbi z bakterijo *Bacillus Cereus* - B. Moder, M. Derganc, E. Okršlar, M. Škerl, T. Bufon, AZ. Dragaš, M. Gubina, L. Štih
- 16.50 Diskusija
- 17.00 Odmor
- 20.30 Slavnostna otvoritev 4. mednarodnega simpozija intenzivne medicine- družabno srečanje

SPLOŠNA OBVESTILA

Slovensko združenje za intenzivno medicino organizira v okviru 4. mednarodnega simpozija intenzivne medicine strokovni seminar za sestre, ki delajo v enotah intenzivne terapije. Seminar bo v ponedeljek, 25.09.1995 ob 14.00 uri v Festivalni dvorani na Bledu - I. nadstropje, predavalnica B. Predavanja bodo v slovenskem jeziku. Kotizacija: Medicinske sestre 2.600 SIT. Udeleženci 4. mednarodnega simpozija intenzivne medicine s plačano kotizacijo brezplačno. V kotizacijo so vključeni materiali seminarja, osvežilni napitki med odmorom in vabilo za otvoritev 4. mednarodnega simpozija intenzivne medicine.

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V ONKOLOGIJI**

STROKOVNI SEMINAR

ROGLA - 28. 9. in 29. 9. 1995

Vabimo vas na dvodnevni strokovni seminar,
ki bo na ROGLI, Turizem UNIOR-ŽREČE, v četrtek in petek, dne 28. in 29.9.1995!

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

Olga Koblar, Jožica Bostič-Pavlovič, Marina Velepich, Brigita Skela-Savič

PROGRAM

1. dan - ČETRTEK - 28.9.1995

Začetki uvajanja procesa zdravstvene nege na Onkološkem inštitutu

1. - Proces zdravstvene nege, iz teorije v prakso
- Prikaz nekaterih standardov zdravstvene nege na limfonskem oddelku B. I.
Brigita Skela-Savič
2. Poskus uvajanja procesa zdravstvene nege na C II. oddelku
Zdenka Erjavšek

ODMOR S KAVO

3. Negovalne diagnoze in načrt zdravstvene nege pri bolnikih z rakom v ORL področju
Branka Senič
4. Prikaz standarda Psihična priprava bolnika za operacijo stome
Helena Uršič

13.00 - 15.00 KOSILO

5. Prehrana bolnikov z rakom v okviru PZN
Helena Drolc
 6. Profesionalna identifikacija medicinske sestre
Vera Štebe, prof. ped. VMS
 7. Komunikacija na B II. oddelku
Olga Koblar:
 8. Raziskovalno delo v zdravstveni negi na Onkološkem inštitutu
Albina Bobnar:
 9. RAZPRAVA
- 20.00 - Skupna svečana večerja z glasbo

SREČANJA DOMA

2. dan - PETEK - 29.9.1995

Začetek ob 9.00 uri.

Razmišljanje medicinske sestre in predstavitev dela zdravstvene nege onkološkega bolnika v Sloveniji:

Sodelujejo:

1. Marija Travner: SB Celje
2. Majda Šoštar: SB Slovenj Gradec
3. Nastja Cerkvenič: ZD - Onkološki dispanzer, Maribor
4. Anica Ferko: SB Murska Sobota - Rakičan
5. Milena Drnovšek: SB Novo mesto

ODMOR S KAVO

6. Lidija Podobnik: SB dr. F. Derganc Nova Gorica
7. Vera Piantoni: SB Izola
8. Darinka Klemenc: Poliklinika, KC Ljubljana
9. Helena Zevnik in Slavica Jelerčič: patronaža, ZD Ljubljana
10. Razprava

Marina Velepč: **ONKOLOŠKA ZDRAVSTVENA NEGA VČERAJ, DANES, JUTRI**

14.00 KOSILO

OBVESTILA

Kotizacija: za članice 10.000 SIT

za nečlanice 20.000 SIT

Kotizacijo lahko nakažete na ŽR zbornice: 50101-678-48641 s pripisom "Za sekcijo medicinskih sester v onkologiji" ali znesek poravnate osebno eno uro pred pričetkom seminarja. Rezervacije pošljite na naslov: TURIZEM-UNIOR Zreče, C. na Roglo 15, 63214 Zreče, tel.: 063/762-451, Faks: 063/762-446.

Cene: Polni penzion, ki vključuje dodatno kosilo, je v:

1/1 sobi "A" kat. 7200 SIT/osebo

1/2 sobi "A" kat. 5700 SIT/osebo

1/1 sobi "B" kat. 6300 SIT/osebo

1/2 sobi "B" kat. 5400 SIT/osebo

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije:

Olga Koblar

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu

VABILO

sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu vas vabi na

III. strokovno srečanje,

ki bo v petek, 13.10.1995 ob 8.30 uri v hotelu na Otočcu.

PROGRAM:

- 8.30 registracija udeležencev
- 9.30 Otvoritev
- 10.00 **HUMANIZACIJA ZDRAVSTVENE NEGE V ZOBOZDRAVSTVU**
Geli Hajdinjak, višja medicinska sestra, dipl. sociolog
- 10.30 **VPLIV HORMONALNE KONTRACEPCIJE NA STANJE OBZOBNIH TKIV**
Dr. Franc Škof, spec. za ustne in zobne bolezni
- 11.00 **POSEBNOSTI PRI DELU MEDICINSKE SESTRE V AMBULANTI ZA USTNE BOLEZNI**
Sabina Gornik, medicinska sestra
- 11.30 Odmor
- 13.00 **ZOBJE IN NOSEČNOST**
Dr. Aleš Pišek, spec. ginekologije in porodničar
- 13.30 **RESECTIO APICIS DENTIS**
Dr. Ivan Mrzlikar, spec. oralne kirurgije
- 14.00 **ZNAČILNOSTI DELA MEDICINSKE SESTRE PRI ORALNO KIRURŠKEM
POSEGU PO PROCESU ZDRAVSTVENE NEGE**
Marija Pišek, višja medicinska sestra

Zaključek seminarja

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija znaša 5.000 SIT za člane in 10.000 SIT za nečlane. Vplačate jo lahko pred pričetkom seminarja ali na žiro račun zbornice številko 50101-678-48641, sklic na št.: 00 12222 s pripisom "za Sekcijo v zobozdravstvu". Potrdilo o vplačilu morate oddati pred pričetkom seminarja. Prosimo, imejte članske izkaznice s seboj.

Prisrčno vabljeni!

Predsednica sekcije:

Milena Gliha l.r.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE vabi na

2. SREČANJE

UPOKOJENIH MEDICINSKIH SESTER

iz 11. regionalnih društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ki bo v Celju v času sejemske prireditve Zdravo življenje iz narave - senior.

Srečanje bo v petek, 20. oktobra 1995 ob 10.00 uri v modri konferenčni dvorani Celjskega sejma

PROGRAM

Pozdravni govor

Nana Domajnko, predsednica Zbornice zdravstvene nege Slovenije

Pozdrav gostitelja

predstavnik Celjskega sejma

Nastop vokalne skupine Cvet

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Celje

Odmor ob kavi

Predavanje

“ŽIVLJENJE Z VESELE STRANI”

Zlatka Jambrovič-Koprivec-dipl.ped.

Ogled sejma

Vse upokojene medicinske sestre vabimo, da se srečanja udeležijo. Svojo udeležbo morajo prijaviti predstavnici svojega regionalnega društva, kjer bodo organizirali prevoz v Celje in nazaj.

Prijave bodo sprejemali po telefonu v dopoldanskem času do ponedeljka 16.10.1995.

V društvih bodo naslednje kontaktne osebe zbiral prijava:

Ljubljana - Jelka Mlakar (tel. 061 - 13 14 066 int. 29-84)

Celje - Olga Nezman (tel. 063 - 434 000)

Koper - Branka Kocjan (tel. 066 - 23 681)

Kranj - Ivanka Hartman (tel. 064 - 631 121)

Maribor - Milica Lahe (tel. 062 - 212 761)

Nova Gorica - Irena Vidmar (tel. 065 - 61 184)

Murska Sobota - Milka Kavaš (tel. 069 - 32 010)

Novo mesto - Dragica Murn (tel. 068 - 322 124)

Slovenj Gradec - Bojana Zemljič (tel. 0602 - 41 031)

Velenje - Jana Vrhovnik (tel. 063 - 856 711)

Ptuj - Verica Turk (tel. 062 - 772 901)

Veselimo se srečanja z Vami!

Sekcija zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester - reševalcev

VABILO

IMOBILIZACIJA HRBTENICE

Vljudno Vas vabimo, da se dne 27.09.1995 v Velenju (Dom kulture Velenje) udeležite strokovnega seminarja Sekcije zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester - reševalcev.

PROGRAM:

- 08.30 Zbor udeležencev in registracija
09.25 Pozdravni govor
09.30 **POŠKODBA HRBTENICE IN UKREPI NA TERENU**
Miodrag Vlaovič, dr. med., spec. travmatolog
10.15 **REŠEVANJE PONESREČENCA S POŠKODBO HRBTENICE IZ VODE**
Robert Sabol, zdravstveni tehnik - reševalec
10.55 Diskusija
11.10 Odmor za kavo
11.30 **PRAKTIČNE VAJE - IMOBILIZACIJA HRBTENICE**
12.40 **PREDSTAVITEV OSNUTKA STANDARDA ZA IMOBILIZACIJO HRBTENICE**
Andrej Fink, zdravstveni tehnik - reševalec
13.15 Kosilo
14.45 **PREDSTAVITEV IMOBILIZACIJE UKLEŠČENEGA POŠKODOVANCA V VOZILU TER PRIPRAVA NA TRANSPORT**
Janez Kramar, zdravstveni tehnik - reševalec; v sodelovanju z gasilci mesta Velenje
17.00 Zaključek seminarja

INFORMACIJE:

Strokovni seminar se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija je 4.000,00 SIT za člane zbornice, za nečlane 8.000,00 SIT, in jo lahko vplačate na strokovnem izpopolnjevanju ali na žiro račun št. 50101-678-48641, sklic na številko 0012221. Zbiranje prijav in posredovanje informacij je po telefonu s tel. št. (063) 856-711 int. 340. Kontaktna oseba g. Janez Kramar.

Organizacijski odbor: Janez Kramar, Olga Voh, Jelka Rihter, Darinka Ermenc, Marjana Čujež, Jože Zapušek, Branko Kešpert

Predsednik sekcije

Andrej Fink

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji

VABILO

**na enodnevno srečanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji,
ki bo v petek, 6. 10. 1995 v hotelu METROPOL v Novem mestu ob 9. uri.**

PROGRAM

- 10.00 **Otvoritev seminarja in kratek uvod - predstavitev tovarne KRKA**
- 10.10 **Priprava inštrumentov - Škalič Jože, VMT**
- 10.20 **Sterilizacijski papir - Inštitut za celulozo in papir, ga. Meta Črnič - Letnar**
- 10.30 **Parna sterilizacija - roki - dr. Marjeta Škerl**
- 10.40 **Polnjenje avtoklava in skladiščenje - Kuzma Marija, VMS**

Odmor

- 11.30 **Kontrola sterilnosti - Termalog - dr. Walter Orel**
- 11.40 **Evidenca kontrole sterilnosti - Kristina Kovač, VMS**
- 11.50 **Transport sterilnega materiala - Albina Dobrovšek, VMS**

Kosilo

- 13.30 **Delovanje avtoklava in posebnosti - Denis Janušič, dipl. ing.**
- 13.40 **Operacijsko perilo za večkratno uporabo - Andreja Vodičar, dipl. pharm.**
- 13.50 **Pogovor in zaključek seminarja**

INFORMACIJE:

Prijave sprejema Eva Verstovšek, Klinični center Ljubljana, Centralna sterilizacija, Zaloška 7, .do 2.10.1995. Kotizacija: 5.000,00 SIT za člane (članska izkaznica), 10.000,00 SIT za nečlane, brezplačno za upokojece. Kotizacijo lahko nakažete na žiro račun št. 50101-678-48641, sklic na št. 00122 0024 s pripisom "Za sekcijo zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester v sterilizaciji" ali poravnate ob registraciji.

*Predsednica sekcije
Eva Verstovšek, l.r.*

DRUŠTVO ZA VAKUUMSKO TEHNIKO SLOVENIJE

IZOBRAŽEVALNI TEČAJI v letu 1995

**Vse uporabnike vakuumske tehnike obveščamo,
da sta za jesen 1995 predvidena naslednja strokovno-izobraževalna tečaja:**

VZDRŽEVANJE VAKUUMSKIH NAPRAV

28.-29. november 1995

Obravnavana bo predvsem tematika, ki jo srečujemo v tehniki grobega nizkega vakuumu. To je: delovanje, vzdrževanje in popravila rotacijskih črpalk, pregled in uporaba različnih črpalk, ventilov in drugih elementov, meritve vakuumu, hermetičnost in odkrivanje netesnosti v vakuumskih sistemih, materiali za popravila, tehnike čiščenja in spajanja, skupno 16 ur, od tega tretjina praktičnih prikazov in vaj.

Cena tečaja je 30.000 SIT. Vsak tečajnik bo prejel tudi brošuro "Vzdrževanje vakuumskih naprav" in potrdilo o opravljenem tečaju.

OSNOVE VAKUUMSKE TEHNIKE

9.-12. oktober 1995

Ta tečaj je popolnejši od prvega, obravnava podrobneje vsa prej omenjena področja, poleg tega še: pomen in razvoj vakuumske tehnike, fizikalne osnove, črpalke za visoki vakuum, tankoplastne in druge vakuumske tehnologije, čiste postopke, analize površin ter doziranje, čiščenje in preiskave plinov - skupno 20 ur z vajami in ogledom inštituta.

INFORMACIJE:

Cena tečaja je 25.000 SIT. Udeleženci prejmejo zbornik predavanj "Osnove vakuumske tehnike" in potrdilo o opravljenem tečaju.

Oba tečaja se prične ob 8.00 uri v knjižnici Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, Teslova 30, Ljubljana.

Prosimo interesente, da se informativno javijo čimprej, za dokončno potrdilo udeležbe pa velja kopija položnice o plačilu - najkasneje tri dni pred pričetkom tečaja na naslov: Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije, Teslova 30, 61111 Ljubljana (štev. žiro računa: 50101-678-52240). Prijave sprejema organizacijski odbor (Koller, Spruk, Mozetič, Nemanič), ki daje tudi vse dodatne informacije (tel. 061 263-461). Tečaja OSNOVE VAKUUMSKE TEHNIKE ZA SREDNJEŠOLSKO PREDAVATELJE bosta tudi dva: 21.-23. septembra in 9.-11. novembra in sta posebej razpisana v informativnih glasilih za šolstvo.

ECCO 8

EVROPSKA KONFERENCA O RAKU

29.oktober- 2.november 1995

Paris, Francija

ECCO 8 je najpomembnejša evropska multidisciplinarna konferenca o raku. Udeležilo se je bo preko 6000 znanstvenikov, zdravnikov, ki obravnavajo vse vrste raka, in medicinskih sester, ki so specializirane za nego varovancev obolelih za rakom in njihovih družin. Novejši razvoj preventive, obravnave in nege bo predstavljen in ponujen v razpravo v obliki predavanj vodilnih na tem področju, simpozijev, okroglih miz, srečanj s specialisti in predstavitev posterjev. Dnevno bo izhajal tudi povzetek dogajanja.

Glavne teme:

- ☐ *obravnavanje raka: Evropa je vodilna v ohranjanju organov, novih obravnavah in multidisciplinarnem pristopu,*
- ☐ *zagotavljanje kvalitete diagnosticiranja in obravnave: patologija, radioterapija, kemoterapija, kirurgija, postavljanje standardov za zdravstveno nego obolelih za rakom,*
- ☐ *različni rezultati obravnave v Evropi: politični in ekonomski faktorji,*
- ☐ *vloga medicinske sestre, ki se je specializirala za delo z bolniki, obolelimi za rakom: informiranje in izobraževanje varovanca, vplivanje na evropsko politiko zdravstvenega varstva.*

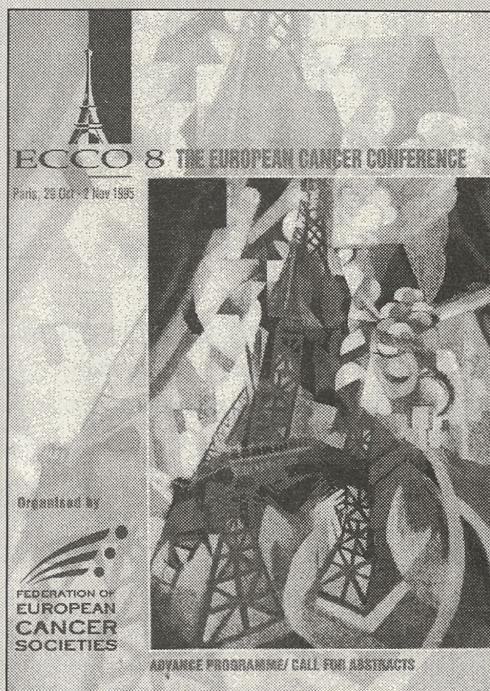
URADNI JEZIK: angleščina

KOTIZACIJA: po 1. septembru 1995= BEF 22.700 - zdravnike in raziskovalce
BEF 17.100 - medicinske sestre
(BEF 7.500 - spremljevalci)

vstop na konferenco, znanstvena srečanja, razstave, konferenčna dokumentacija, oba sprejema, en bon za kavo in malico dnevno

NAMESTITEV: standardni razred (**) = 400-532 FRF (depozit 2.000FRF)
prvi razred (***) = 581-1.421 FRF (depozit 1.200FRF)

Podrobnejše informacije (brošura) so na voljo na Zbornici zdravstvene nege.

UČENJE ZA PROMOCIJO ZDRAVJA ŽENSK

Mednarodna multidisciplinarna konferenca

13.-15. junij 1996

Toronto, Kanada

TEACHING TO PROMOTE

Women's Health

TEMA: Zanimiv razvoj na področju identificiranja, vrednotenja in odzivanja na različne faktorje, ki vplivajo na zdravje žensk, pomeni pravo revolucijo v globalnem pristopu k dobremu počutju ljudi, bolezni, obravnavi in rezultatom. Zdravje žensk je matrica za razvijanje novih modelov in oblikovanje dinamičnih novih povezav med raznovrstnimi tradicijami in disciplinami. Cilj konference je povečati zavest zdravstvenih delavcev, učiteljev in raziskovalcev in stimulirati nadaljnje kreativne spremembe v naših institucijah in skupnostih. Pisni prispevki in posterji z različnih vidikov zdravja žensk bodo razvrščeni v devet glavnih tem:

1. RAZLIČNOST

Faktorji, kot so revščina, rasa, invalidnost, kultura, starost, vzorci nasilja itd. lahko vplivajo na zdravje žensk in dostop do ustrezne obravnave. Predstavljeni bodo uspešni izobraževalni pristopi, ki upoštevajo take in podobne faktorje.

2. FEMINIZEM-TEORIJA IN PRAKSA

Feministična teorija je močno vplivala na poučevanje in prakso na področju zdravja žensk s tem, da je poudarila vrednote kot so skrb in pomembnost skupnosti. Te vrednote se lahko povezujejo z biomedicino, tako da sodelujejo pri razvijanju novih modelov za promocijo zdravja za ženske in njihove družine.

3. BOLJ ZDRAVE SKUPNOSTI IN PROMOCIJA ZDRAVJA

Tema zavzema holističen pristop in vidi zdravje žensk kot produkt socialnih, ekonomskih faktorjev in faktorjev okolja. Poudarek bo na poučevanju promocije in vzdrževanja zdravih skupnosti.

4. RAZVOJ PROGRAMA

Preko predstavitve inovativnih izobraževalnih modelov bo ta tema predstavila načine, po katerih multidisciplinarni pristop povezuje znanstvene in biopsihosocialne metode s študijami o ženskah, behaviorističnimi znanostmi, zdravstveno nego in prehranjevanjem, ter tako zagotavlja zdravstvene usluge za vso populacijo.

5. PROCES POUČEVANJA INOVACIJ

Nove informacije o zdravstvenem varstvu žensk spreminjajo tradicionalne pristope v delu zdravstvenih strokovnjakov. Tema bo preučila strategije integriranja novih praktičnih pristopov.

6. ZDRAVJE LEZBIJK

Tema se osredotoča na razumevanje vzorcev bolezni in zdravja med lezbijkami v družbi in na poučevanje raznolikosti njihovih potreb v reprodukciji, starševstvu in zdravstvenem varstvu.

7. TRADICIONALNO IN KOMPLEMENTARNO ZDRAVLJENJE

Poudarek bo na integriranju znanj in praks, ki so jih za blagostanje žensk razvile in dopolnjevale ženske in se pojavljajo kot alternative biomedicinskemu modelu, v izobraževanje za zdravje.

8. SAMO-VARSTVO ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Rezultat vedno večjega vstopa žensk v zdravstveno stroko, poleg obveznosti v družini in skupnosti, je velika izčrpanost in bolezni, ki znižujeta učinkovitost in kvaliteto življenja žensk. Prispevki bodo analizirali sisteme, ki vplivajo na zdravje žensk-zdravstvenih delavcev, in modele za samo-varstvo medtem ko skrbijo za druge.

9. ELEKTRONSKO POVEZOVANJE

Povsod prodirajoča tehnologija je prerasla časovne, prostorske in stroškovne zapreke. Tema bo prikazala, kako tehnologija dramatično spreminja način posredovanja znanja zdravstvenim delavcem in naučila udeležence, kako uporabiti tehnologijo za povezovanje v svetovnem merilu.

Cilji konference:

- izboljšati izobraževanje zdravstvenih delavcev,
- vzpodbuditi sodelovanje, ki presega kulturne, politične, socialne in strokovne zapreke,
- poudariti inovativno poučevanje izvajalcev zdravstvenih uslug,
- osredotočiti se na uporabo raziskav v poučevanju in praktičnem delu,
- osvetliti vlogo žensk v Mednarodnem gibanju za zdrava mesta,
- zagotoviti usposabljanje za uporabo elektronskih mrež za izgradnjo močnejših mednarodnih povezav.

Organizirani bodo izleti/ogledi (v skladu z devetimi temami) in zanimivi turistični aranžmaji (naravne znamenitosti - kulturni dogodki).

SREČANJA V TUJINI

PROGRAM:

sreda, 12. junij: pre-registracija in zvečer slavnostni sprejem

četrtek, petek, sobota 13.,14.,15. junij 1996: vsak dan bodo organizirane okrogle mize med obroki (neformalni seminarji), plenarno srečanje z glavnim govorcem, vzporedne predstavitve seminarjev in posterjev in večerna zabava.

Vodenje okrogle mize ali delavnice: delegati, ki bi želeli predsedovati okrogli mizi med obroki ali v delavnici, naj se posebej obrnejo na organizatorje konference in opišejo področje, ki bi ga radi obdelali, in kvalifikacije, ki jih imajo za vodenje srečanj - do oktobra 1995.

Herstory: Organizirana bodo "pripovedovalna srečanja", kjer bodo udeleženci imeli priložnost v prvi osebi pripovedovati zgodbe iz lastnih izkušenj na področju zdravja žensk.

Mednarodni trg: pomeni priložnost za udeležence konference za prodajo publikacij, umetniških in obrtniških izdelkov.

Trg elektronske opreme: obvestite nas, kakšno računalniško opremo imate, potrebujete ali lahko ponudite komu drugemu.

AKTIVNA UDELEŽBA: sodelujete lahko s pisnimi prispevki, ki jih boste ustno predstavili (za točno obliko prispevka se pozanimajte na Zbornici zdravstvene nege) - povzetke morate poslati najkasneje do 15. oktobra 1995. Lahko pripravite poster ali pripravite okroglo mizo v času obroka (neformalen seminar).

KOTIZACIJA: vključuje večino obrokov, toda ne prenočišča

- do 31. decembra 1995 = \$400.00 (kanadski dolarji)
- po 1. januarju 1995 = \$450.00
- študenti = \$275.00
- dnevna tarifa = \$125.00

PRENOČIŠČE: univerzitetni prostori = \$50.00 na noč
hotel s tremi zvezdicami = \$120.00

ODPOVED: do 31. marca 1996 = \$100.00
po 31. marcu 1996 = \$200.00

Podrobnejše informacije so na voljo na Zbornici zdravstvene nege.

**POZIV ZA ODDAJO POVZETKOV PRISPEVKOV
KONFERENCA O MEDNARODNI
ZGODOVINI ZDRAVSTVENE NEGE**

12 - 15 junij 1997

Vancouver, Kanada

Vsaka država ima svojo zgodovino zdravstvene nege in v mnogih državah medicinske sestre šele začenjajo odkrivati svojo lastno bogato dediščino zdravstvene nege. Čeprav so doborodošli prispevki iz vseh aspektov zgodovine zdravstvene nege, bi ob tej priložnosti radi spodbudili posameznike, da v svojih pisnih prispevkih ali predlogih za poster zajamejo specifično nacionalno zgodovino zdravstvene nege.

ROK ODDAJE: prvi poziv: poštni datum 30. april 1996

zadnji poziv: poštni datum 1. junij 1996

URADNI JEZIK: angleščina - na žalost ni dovolj sredstev za simultano prevajanje

TEMA: SKUPNA ZGODOVINA ZDRAVSTVENE NEGE

Prispevke bo pregledala mednarodna skupina kolegic. Odgovor o sprejemu ali zavrnitvi bo sporočen septembra 1996. Če bo prispevek sprejet, bo javljen tudi datum, čas in metoda predstavitve. Držati se je treba datuma in časa, ki je označen na končnem programu. Prispevki, ki bodo sprejeti, bodo objavljeni v publikaciji konference.

Predlogi morajo biti v skladu z navodili in priloženim Obrazcem A.

Prispevkov ne pošiljajte po faksu.

NAVODILA:

- Povzetki morajo biti natipkani v angleščini in v naslednjih dveh oblikah: za objavo v Konferenčnem programu in za komisijo.
- Povzetek mora biti natipkan tako, da ni izpuščenih vrstic (v vsako novo vrsto) v skladu z uradno obliko, kot je opisana spodaj, tako, da se ga da reproducirati za Konferenčni program. Uporabite bel papir, ki je namenjen za vezavo. Celoten povzetek, skupaj za naslovom, avtorjevim imenom in naslovom ne sme presegati formata - širina: 16 cm, dolžina 20 cm. Ne pomanjšujte s pomočjo fotostrojev.

SREČANJA V TUJINI

- Naslov mora biti na vrhu strani. Biti mora na sredini strani in napisan z velikimi tiskanimi črkami, po možnosti tudi poudarjen. Biti mora kratek - jasno naj nakaže naravo prispevka. Med naslovom in tekstom mora biti izpuščena vrstica.
- Naslovu naj sledi tema prispevka. Ne sme presegati 250 besed. Vsebovati mora cilje ali namen prispevka, opis problema/študije, ki bo predstavljena, kratek opis metodologije, ki ste jo uporabili za zbiranje podatkov in povzetek zaključkov, do katerih ste prišli. Slediti mora prazna vrstica.
- Stran, ki vsebuje informacije za objavo v Konferenčnem programu, mora vsebovati ime avtorja (avtorjev) in naziv(e); če je avtorjev več, jih naštejte enega za drugim. Sledijo naj podatki prvega/glavnega avtorja: matična zveza in naslov. Informacije o avtorjih, zvezi in naslovih naj bodo na sredini vrstice (centrirani).
- Stran, ki bo predložena komisiji, naj ne vsebuje avtorjevega imena, zveze in naslova.
- Prosimo, da dobro pregledate prispevke in odpravite morebitne slovnične ali tiskarske napake.
- Pošljite en Obrazec A, tri kopije strani za objavo v programu in tri kopije strani za komisijo na naslov:

*Dr. Beverly Witter Du Gas,
Chair, Conference Abstract Committee
Address: 206-7620 Columbia Street
Vancouver, B.C., Canada, V5X 4S8
(tel: (064) 327-0602
fax: (064) 327-9715)*

Držitev se rokov in ne spenjajte ali prepogibajte prispevkov.

- Sprejet bo samo en prispevek istega avtorja.

OPOZORILO: Povzetki bodo objavljeni v programu v obliki, kot jih boste oddali. Naj bodo taki, da jih bo mogoče fotokopirati.

Inkontinentni pralni program najsodobnejše angleške firme Gamill sedaj tudi v Sloveniji

Obsega žensko in moško osebno perilo, zaščitna pokrivala za posteljo, zaščitna pokrivala za sedeže
in omogoča udobje, učinkovitost, varčnost in varuje naše okolje.

Izkoristite vrhunska
tehnološko materialov
za večkratno uporabo.
Njihova odlika je silna
površina in visoka spojitost.

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:
SAN d.o.o., Celje

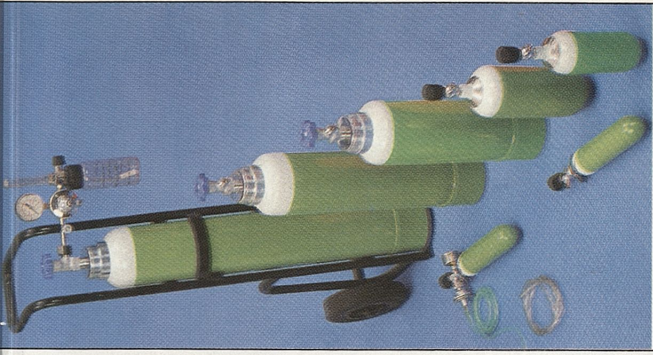
PROSANA

Distribucija:
PROSANA Celje,
tel.: 063/443-040
DIAPT Maribor,
tel.: 062/223-335
HELPI Trzin,
tel.: 061/716-044
MEDISAN Kranj,
tel.: 054/248-787

euMedic

PODJETJE ZA PROMET
Z ZDRAVILNIMI IN KOZMETIČNIMI
PRIPOMOČKI d.o.o.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

PROGRAM
OŽIVLJANJE
IN TERAPIJA S
KISIKOM

EUMEDIC

Grajski trg 26
68360 Žužemborg
tel.: 061/881-390
tel./fax: 061/77-77-92

Včasih zadošča že nasvet

Šumeče tablete

Pri gripi in prehladu

Fortalgin® + C

(acetilsalicilna kislina z vitaminom C)
analgetik, antipiretik, antiflogistik

SESTAVA V tabletah je po 0,4 g acetilsalicilne kisline in po 0,24 g askorbinske kisline.

DELOVANJE Fortalgin C šumeče tablete delujejo analgetično, antipiretično, protivnetno, antiagregacijsko. Vitamin C zveča odpornost organizma pri infekcijskih boleznih in te naporu. Analgetični učinek je osrednji ali periferen. Acetilsalicilna kislina zavira prostaglandinov in tako zmanjša vnetne procese in bolečine ter učinkuje proti agregaciji trombocitov. Antipiretično delovanje je posledica učinkovanja na središče za uravnavanje telesne temperature. Vitamin C igra pomembno vlogo pri bioloških oksidoredukcijskih procesih in pri imunski odzivu. **INDIKACIJE** - bolečine in vročinska stanja, povezana z infekcijami: gripa, glomerulonefritis, vnetje živcev, mišic in sklepov. **KONTRAINDIKACIJE** Preobčutljivost za salicilate, akutna ali kronična krvavitev, hkrati s jemanjem protitrombotičnih zdravil, hkratna uporaba z antikoagulantnimi zdravili, hkratna uporaba z zdravili, ki zavirajo absorpcijo železa, hkratna uporaba z zdravili, ki zavirajo absorpcijo kalcija, hkratna uporaba z zdravili, ki zavirajo absorpcijo vitamina C. **PREVIDNOSTNI ukrepi** - Ne priporočamo dolgotrajnega jemanja večjih odmerkov Fortalgina C in hkratne uporabe z zdravili ter ulcerogenih nesteroidnih protivnetnih zdravil. Sočasno jemanje z antikoagulantnimi zdravili ali alkoholom utegne povečati neželene učinke. Zdravila ne dajemo nosečnicam, mlajšim kot eno leto, ker utegnejo nastati krvavitve pred porodom ali po njem, pri anemiji pri materi ali otroku. Pri otrocih do 14. leta je treba zdravilo previdno uporabljati. **NE**

UPORABA - Včasih lahko že terapevtske doze Fortalgina C razdražijo želodčno sluznico in povzročijo hematemazo in meleno. **DOZIRANJE IN UPORABA** Odrasli: do trikrat na dan po 1 do 2 tableti. Največja dnevna doza je 4 g acetilsalicilne kisline. Otroci od 1 do 12 let: največ štiri tablete po 1/4 do 1/2 šumeče tablete Fortalgina C. Šumečo tableto Fortalgina C raztopimo v 100 ml vode in spijemo sveže pripravljeno raztopino. Pri dolgotrajnem zdravljenju z večjimi odmerki spiti sveže pripravljeno raztopino z več tekočine in na poln želodec. **HRAMBA** Zdravilo hraniti pri temperaturi do 25°C. **UPORABNOST** Označena na embalaži.

